PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК XIII ЛИСТОПАД, 1972 ЧИСЛО 11

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XIII ЛИСТОПАД, 1972 Ч. 11

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

PROMIN

No. 11 NOVEMBER, 1972 VOL. XIII

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Передплата в Канаді	$5.00
Передплата до інших країн	5.00
Поодиноке число	.50

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

Subscription in Canada	$5.00
Subscription in other countries	5.00
Single copy	.50

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧАМ:

Не поміщені дописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначеним застереженням. На зворот фотографій, надісланих для виробу кліше треба заадресувати коверту, наклеїти вартість поштових марок і вислати разом з фотографіями.

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Щоб журнал був корисний ... 1
Н. Кібець — З роду талановитого ... 2
З листів О. Кобилянської ... 4
Нова кампанія на журнал „Промінь" ... 6
П. Щуровська — Перші кроки пірготовчої праці перед від'їздом за кордон Української Капелі у 1919 р. ... 7
В. Смирнів — Творчі засоби Панаса Мирного ... 9
Вислід Літературного Конкурсу для молоді ... 10
Г. Сенишин — Сучасний стан української культури в Монтреалі ... 11
Anna Balan — Is it Arts? ... 15
Коломийки ... 16
Цікаві бувальщини ... 19
С. М. Приходько — Таємниці зеленого скарбу ... 20
Про виставу в павільоні „Одеса" ... 21
З кампанії на журнал „Промінь" ... 22
Квіти незабутнім ... 23
Відділ для дітей ... 25
Н. Мельничук — Річниця відділу в Едмонтоні ... 26
Громадська і родинан хроніка ... 28
Домашнє господарство ... 32
Комітет Мистецтва і Музею в Торонті — Українська вишивка ... 32

НА ОБКЛАДИНЦІ: Фрагмент з вистави в павільоні „Одеса" під час Каравани у Торонті. На світлині стоїть Галя Слюзар, голова Комітету вистав образотворчого мистецтва при Інституті Св. Володимира в Торонті. Гл. стор. 21.

ВАЖНЕ

Просимо звернути увагу, на "Postal Code", що його має „Промінь". До кожного листа, що висилаєте до журнала допишіть до адреси такі знаки R2W 3R4.

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

ВИБРАНІ ТВОРИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ — Видання КУК англомовне	$7.50
ВИДАТНІ ЖІНКИ УКРАЇНИ — проф. д-р Н. Полонська Василенко. Стор. 160. Ціна	$6.00
НА КРИЛАХ ПІСЕНЬ — Збірник пісень на слова Лесі Українки. Ювілейне видання — містить ноти на 27 пісень. Ціна	$10.00
50-річчя ЗДОБУТТЯ ГРОМАДСЬКИХ ПРАВ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ — Др. Г. Янішевська	$0.75
ТРИ СИЛЬВЕТКИ — Л. Білецький	$1.50
У ГОРАХ КАРПАТАХ — М. Ломацький	$3.50
ГОМІН ГУЦУЛЬСЬКОЇ ДАВНИНИ — М. Ломацький	$3.50
БЛИСКУЧА ЗОРЯ — Митрополит Іларіон	$0.50
Я ВЕРНУСЯ — О. Крамар	$0.50
ОСТАННІЙ ПРОРОК — Л. Мосендз	$6.00
УКРАЇНСЬКІ ХРЕСНІ ІМЕНА — Р. Гаук	$1.00
НАВЧАЙМО ДІТЕЙ СВОЇХ УКР. МОВИ — Митрополит Іларіон	$0.20
РЕЛІГІЙНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТИ Л. УКРАЇНКИ — Н. Когуська	$0.50
УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ — М. Пастернакова	$3.00
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ — в твердій оправі	$2.50
— в м'якій оправі	$1.50
ПРОГРАМА НАВЧАННЯ У ДИТЯЧИХ САДОЧКАХ	$1.50
ПРОГРАМА НА РІЗДВ'ЯНИЙ КОНЦЕРТ	$1.00
ПРОГРАМА НА ДЕНЬ МАТЕРІ	$1.50
ПРОГРАМА НА СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ Л. УКРАЇНКИ І О. КОБИЛЯНСЬКОЇ	$1.00
ПРОГРАМА ДЛЯ МОЛОДШИХ ВІДДІЛІВ СУМК	$2.00
ПРОГРАМА НА СВЯТО КНИЖКИ	$1.00

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA

10168 - 100 St.

Edmonton 15, Alta.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

Vol. XIII ЛИСТОПАД, 1972 Ч. 11

Щоб журнал був корисний...

Немає, здається, ані одної ділянки в нашім громадськім житті, з якою ми не потребували б виходити перед широкий загал нашого громадянства. Тут, на цім континенті, чи й взагалі в нашому українському житті у вільному світі громадянство вирішує важливіші питання і належно їх оцінює. Треба лише певну справу насвітлити і коли вона гідна уваги, можемо бути певні, що громадянство вийде їй назустріч.

Очевидно, що преса належить до тих справді важливих питань нашого життя. Без преси ми як нарід, чи як організація не мали майбутности. Бо ані радіо, ані телевізія ніяк нам не заступлять такого слова, якого потребує український читач, який вірний ідеалам свого народу, хоч він є горожанин даної країни.

Тому то українська преса в Канаді, в Америці, в Европі — всюди вона спочиває на раменах українського громадянства. Вона не має ніяких субсидій від держави, видатки її такі великі, що передплати ніяк не покривають ані друку ані працівників: пресу піддержує громадянство своїми пожертвами, пресовим фондом та добровільною працею. Скільки то є в нас вільних дописувачів-журналістів, які надсилають свої цінні статті до часописів не сподіваючись за це заплати тоді, коли такі статті в інших народів, головно в державних народів були б добре оплачувані. Так само дуже скромно оплачувані редактори українських часописів, які просиджують не 8 годин, а як довго їм сили і очей вистачає, щоб подати свому читачеві найкращий матеріял до читання. Бож українська преса це трибуна українського життя у широкому світі. Не можна марнувати сторінок, паперу і друку „чимбудь", бо ж преса виховує, формує світогляд, творить публичну опінію про одну чи другу справу. До своєї української преси дуже тепло і щиро ставиться саме громадянство.

Отже наше слово сьогодні про журнал „Промінь", про його читачів та про наші завдання. Ми дозволили собі бодай раз в рік заговорити про себе, про наш журнал, про те що нас радує і що нас болить. Розуміючи вагу кооперації між читачем і редакцією, центральна управа Союзу Українок Канади, бажаючи прийти на поміч редакції і в порозумінні з нею провела так званий „запитник" через членство по відділах. Відповіді на цей запитник були цікаві і корисні. Не будемо про кожного з них згадувати і знову скажемо — громадянство оцінює журнал, радіє ним. А журнал „Промінь" має читачів з-поза організації Союзу Українок, яких журнал зовсім не зобов'язує. Дозволимо собі навести уривок з листа з Каракасу, Венесуела, автором якого є інж. Венедикт Васюк.

„...Ваш цінний часопис, якого з великим зацікавленням перечитую і маю з того велике національне і моральне задоволення. Зміст і характер статей уміщуваних в ньому є спрямовані до нашої національної української єдности, солідарности і духової соборности, без жодних внутрішніх скрайностей...

Журнал віддзеркалює державницьку думку українського народу, патріотичної конструктивної праці, високої національної гідности та правдивої журналістичної моралі й етики..."

Це лише короткий уривок з довгого листа від читача, що живе за тисячі кільометрів. Це голос громадянства — теплий і щирий. І ми хочемо, щоб журнал був корисний, щоб його сторінки заповнялися змістом потрібним для духового росту нашого громадського життя.

Саме тепер проводиться по відділах кампанія за новими передплатами, за пресовим фондом. І журнал сподівається, що як членство Союзу Українок Канади так і українське громадянство подбає про те, щоб ця кампанія, яка закінчиться наступного місяця послужить журналові і поможе йому продовжувати так корисну працю, як виконував її досі.

ЗМІНА АДРЕСИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК

Подаємо до відома відділам і всім зацікавленим, що канцелярія Союзу Українок Канади перенесено до будинку Інституту Св. Івана в Едмонтоні. Всю кореспонденцію просимо висилати на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
№ A 25
11024—82 Ave.,
EDMONTON, ALTA.
T6G 0T2.

З РОДУ ТАЛАНОВИТОГО

До 90-річчя від дня народження Христі Алчевської

Один з харківчан-педагогів згадує про родину Алчевських так: „Я щасливий, що був особисто знайомий і хоч короткий час разом працював на освітній ниві з двома представниками славетного роду Алчевських: Миколою Олексійовичем, відомим в Україні педагогом, автором першого радянського „БУКВАРЯ" і талановитою поетесою — Христиною Олексіївною Алчевською. Було це в 1925-1929 роках на курсах українознавства в Харкові. Пам'ятаю, яким величезним авторитетом була для нас, молодих педагогів, Христина Олексіївна — справжня жива літературна енциклопедія".

Дійсно, не можна не згадати ще двох братів Алчевських, які прославили і збагатили українську музично-вокальну культуру. Це композитор Григорій Алчевський і знаменитий співак, друг Шаляпина — Іван Алчевський. Але з усіх шістьох дітей цієї родини найбільше вирізнялася Христя своїм письменницьким хистом, плідною поетичною та громадсько-публіцистичною діяльністю.

Народилася майбутня поетеса 16 березня 1882 року в Харкові. Батько її Олексій Алчевський був промисловцем і фінансистом, власником промислового банку в Харкові, мати Христина Данилівна була видатним педагогом. Дитинство та юнацькі роки Христі минали то в Харкові, то в селі Олексіївці Слов'яносербського повіту на Катеринославщині (тепер Дніпропетровщині). Там Алчевські мали невеличкий маєток, де Христина Данилівна (мати поетеси) у 80-х роках заснувала народню школу для сільських дітей.

Христя навчалась у першій Харківській гімназії, закінчила педагогічні курси в Парижі, потім навчалася в Харківській художній школі (кляси живопису). Досконало опанувавши французьку мову, вона викладає її в Харківській жіночій гімназії, та інших середніх школах Харкова.

В 1903 році Христя з матір'ю побувала в Полтаві на великому народньому святі — відкриттю пам'ятника Іванові Котляревському. Це свято справило велике враження на майбутню письменницю і залишило слід у всій її творчості. Адже тут вона вперше особисто зазнайомилась з Лесею Українкою, М. Коцюбинським, В. Стефаником, М. Лисенком, з корифеями українського театру.

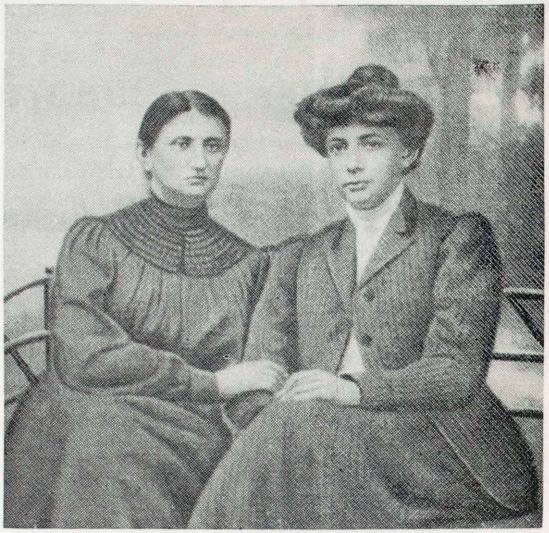

Ольга Кобилянська і Христя Алчевська

Початок поетичної творчості Христі Алчевської припадає на 1905 рік. Її вірші друкувалися в багатьох періодичних виданнях („Рідний край", „Українська хата" та інших), але найчастіше — у львівському часописі „Літературно-науковий вісник", де їх радо вітав Іван Франко.

В 1906 році, коли молода поетеса подорожувала з матір'ю за кордоном познайомилася вона у Чернівцях з Ольгою Кобилянською; знайомство їх переросло в сердечну дружбу на довгі роки, а у Львові — з Іваном Франком. Побували Алчевські і в Михайла Павлика, з яким давно листувалися.

Перша збірка „Туга за сонцем" появилася в 1907 році. Критика взяла її на гострі вила. Досталося їй і за знання мови рідної, любовні пісні — назвали наївними, монотонними навіть смішними, а вірші на патріотичну тему — „повні крику, фраз, апостроф, деклямації, і мало в них чуття, огню й думки". Цікаво відзначати, що в цьому виданні було видруковано один ранній твір поетеси під назвою „Яблуні цвіли за вікном" (поезія в прозі). Саме під цим твором уперше з'явився її псевдонім — „Харків'янка".

Хоч перша збірка Христини Олексіївни Алчевської була позначена всіми рисами початківства, проте вона все була мистецько вартісна, хоч критики засудили модерністичні тенденції поетеси, які вона в цій збірці досить виразно

виявила. Вона прагнула краси, якій поклонялися в той час всі поети модерністи і шукала ідеалу краси й гармонії в природі". Народники в природі бачили лише жорстоку боротьбу за існування і тому символіка була для них незрозумілою. Поетка в своїх віршах виявляла тугу за сонцем, але це туга була не її особиста — туга національна, бо вона зверталася з закликом до сонця, щоб воно зійшло „над закутою горем і сповитою в тьму землю" та освітило її братів, які певніше підуть на смерть за святе діло. Це натяк на неволю рідного краю та темноту земляків, які не спроможні боротися за кращу долю своєї країни. У своєму вірші „Крик чайки" вона закликає до бою —

„. . . Гей же, до мене, чайки, прилучайтесь;
Лучче не жити, а згинуть в бою!
Хутко зі мною над морем єднайтесь,
Міцно борітесь за долю свою!"

Христина Олексіївна була досить активною в громадському житті і революційні події певною мірою вплинули на ранню творчість поетеси. Вчителюючи в гімназії, Христина Олексіївна відвідувала таємні мітинги учнів середніх шкіл. Навіть у її оселі збиралися гуртки шкільної молоді.

Серед поезій того часу привертає увагу бойовий марш „Гей, на бій!" —

Гей, на бій! За нами встануть
Всі зневолені люди;
Забезпечен час свободи,
Бо таких багато буде! . . .
Ой на то ви не вважайте,
Що проллються ріки крові:
Крізь горнило сліз гарячих
Ми простуєм до любові! . .

Рукопис цього марша з харківською адресою потрапив до рук жандармів. Про цей випадок Христина Олексіївна згадує так: „За кілька днів уночі явилась до нашої квартири валка солдатів і жандармів . . . Коло всіх вікон і виходів поставили вартових і почали робити трус. Двері в мою кімнату, де переховувався список усієї професури Харкова, що належала до нелегального Академсоюзу, та ще чужий револьвер з патронами, були замкнені . . . Обвинувачено мене в тім, що я закликала до збройного повстання".

Совєтські літературні критики закидають поетесі декадентсько-занепадницькі впливи на деякі її твори (крайній індивідуалізм, містицизм), але в тому і виявлявся модернізм в літературі останніх років XIX століття, особливо це позначилося в збірці „Вишневий цвіт", що вийшла в 1912 році. Перед тим вийшли збірки: „Сонце з-за хмар" (1910), „Пісня життя" (1911). Чергова збірка Христини Олексіївни Алчевської „Пісня серця і просторів" появилася в 1914 році і до неї поетка включила декілька перекладів з Толстого, Полонського, Нікітіна, Мінського, Вольтера, Ібсена і П. Корнеля. Ця збірка до певної міри була вершиною творчости Христини Олексіївни Алчевської.

Того самого року появилася в Чернівцях збірка „Моєму краю" складена з віршів присвячених Шевченкові, Франкові, Лисенкові, Павликові та українським товариствам. А в наступних роках вийшли невеличкі збірки: „Мандрівець", „Сльози", „Встань сонце", „Пробудження". Остання збірка „Клематіс" вийшла в 1922 році заходами М. Сріблянського в таборі інтернованих вояків армії УНР в Каліші (перевидана — 1964 року у 80-ті роковини поетки, заходами С. Зеркаля і накладом П. Марченка).

З 1927 року і до останніх днів життя Христина Олексіївна не поривала дружніх, творчих зв'язків з французьким письменником-публіцистом Анрі Барбюсом, листувалася з ним, надсилала йому в Париж у перекладі на французьку мову свої твори, а також твори Шевченка, Франка, Тичини.

Високої оцінки заслуговує доробок Алчевської в галузі художнього перекладу. Зокрема вона переклала з французької мови романи В. Гюго, поезії Беранже, твори Вольтера, Анрі Барбюса. Робота над перекладом мемуарів Луїзи Мішель про паризьких комунарів і сам образ авторки захопив поетесу і вона написала в 1930 році велику драматичну поему „Луїза Мішель".

Деякі вірші Христини Олексіївни Алчевської друкувалися в совєтських журналах: — „Червоний шлях", „Всесвіт", „Зоря". Петро Панч (український письменник) оцінив ці поезії, як „стогін людини, що відчуває себе зайвою в суспільстві і стає беззвучною тінню". В основному за совєтських часів Христина Олексіївна друкувалася мало, а працювала головно, як перекладачка з французької мови.

Не належачі до жодного літературного об'єднання вона все ж таки час від часу з'являлася у колі українських радянських письменників. Володимир Сосюра якось сказав: — „Була вона дуже скромна і мовчазна. Від неї віяло тишиною мудрої старості". Це очевидний доказ, що Христина О. Алчевська не стала пролетарською поеткою і залишилася вірною національним ідеалам.

Рано увірвалося життя талановитої поетеси. Померла вона 27 жовтня 1931 року в Харкові.

Міннеаполіс, Мінн. **Наталія Кібець**

З листів О. Кобилянської

Цього року припадає 30-річчя з дня смерти видатної української письменниці, дочки Зеленої Буковини Ольги Кобилянської.

Народилася Ольга Кобилянська 27 листопада 1864 року, а померла в березні 1942 року в часі воєнної хуртовини другої світової війни. Про смерть письменниці дійшла до нас вістка геть пізніше по закінченні війни.

Творами Ольги Кобилянської зачитувалась молодь і обожнювала письменницю. Це справжні перлини в скарбниці української літератури, які вміщаються в 5-ти томах. Вони глибокі своїм філософічним змістом — змаганням до краси, до досконалости, „різьбити свій характер" та бути корисною свому суспільству і свому народові.

Ольга Кобилянська мала багато друзів серед тодішніх найкращих письменників, як Леся Українка, Іван Франко, Михайло Коцюбинський, Христя Алчевська, Василь Стефаник, Наталія Кобринська, Осип Маковей та багато інших. О. Маковей зокрема був її сердечним другом-товаришем, перед яким вона звірювала свої літературні задуми і з яким часто листувалась. Ось тут і поміщуємо один з її багатьох листів до Алчевської. (Передруковано без мовних зміт з 5 т. видання в Україні).

ДО ОСИПА МАКОВЕЯ

Чернівці, 11 листопада 1898 р.

Передвчора вернула я з Болехова. Дома застала я все по-старому і те, що я була у Львові, видається мені тепер як сон. Я з Вами не говорила останнього вечора... мені було дуже жаль... Мені було жаль, бо я вже тепер напевно знаю, що для них Ви лиш сила робоча, підрядна, якій вони ніколи не дадуть розвинутися. „В нього нема літературного смаку, але він добрий робітник, ми то знаєм..." Я ніколи не намовляла Вас вернутися назад, Ви це знаєте, або покинути літературу, мені все здавалося, що Ви би все за тим колись жалкували, але тепер мені страшно жаль, що Ви тамтуди пішли. Ви мені мусите цілком виразно написати, що Ви там є, і чи Ви є з того Вашого заняття задоволені. Це я хочу від Вас самих почути — не яко „Оль. Кобилянська", лиш яко добрий товариш Ваш, який, хоць би і за морем був, — буде незмінений. Добре? Як Ви незадоволені, так верніть до нас назад, тут Ви будете мати більше часу для себе і не будете ніким стіснені. Не знаю, чому не міг би талант Ваш не розвиватись тут — тому що нема багато патріотів? Як розвинувся Федькович? Там Ви пропадете, а тут Ви можете інше становище зайняти, там Вас і воздух той препоганий уб'є — верніть назад! Я знаю, Ви будете гадати, що з мене говорить сама „жінка" — більше нічо, але що з того? Що я винна, що я не мужчина? Але коли я жіночими очима виджу, як що не добре, то чому я не маю слушність мати. Там є і без Вас досить робітників, а тут нема. В нас Ви будете щось більшого; а це думаю в тоншім значенні того слова, то є Ви б могли к р а щ е р о з в и н у т и с я. Якщо Ви там цілком задоволені і якщо відчуваєте, що будете задоволені і на будуче, то я замовкну, але коли в Вас відзивається сатисфакція — так не обманюйте себе. Не гнівайтеся, що я Вам се пишу, але я не можу мовчати. Може бути, що матимете мені це за зле... не знаю... беріть, але і подумайте над тим, що я Вам пишу. Якби я могла цілими пригорщами набрати всього добра для Вас, я б його набрала, але що його сама не маю, то поділюсь з Вами хіба лише тим, що мені здається добрим, — думками.

Я Вам вдячна, що Ви намовили мене поїхати до Львова, але я була рада, коли вертала назад. У Кобринської проминув мені час дуже гарно. Дуже гармонійно. Вона прекрасна людина, і мені встидно, що були в мене хвилини, в яких я була склонна вірити, що вона мені завидує. Вона мені не завидує, не завидувала ніколи, це вона навіть не може, бо на те заінтеліґентна і заталановита. Я навіть з нею ніколи не можу мірятися, в своїх письмах ми такі відмінні, що одна другу ніколи не „перепише". В неї є літературне образування, чого в мене нема і не буде. Колесса страшне зблямувався, що поминув її в своїм відчиті; повинен був про неї бодай те сказати, що поляки говорять, чи там, властиво, пишуть. Наші люди не вміють її цінити, і коли б поляки таку жінку мали, вони би її інакше трактували. Колесса був повинен трохи ліпше розглянутися в її працях, був би переконався, що і вона причинилася до розвою руської літератури і національного життя. Про мене міг і мовчати — я молодша; є ще час про мене говорити. Я би дуже хотіла, щоби Ви з Кобр[инською] добре жили. Не думайте, що вона все така, якою буває, коли говорить про саму літературу, жіночі справи і т. д. Якби Ви її так зна-

ли, як я, бачили її раз в її хаті межи чотирма стінами, тихою і глибокою, — Ви б її дуже поважали. Жодна з усіх Ваших львівських пань не може рівнятись з нею... з її духом, ні, із тонкістю її почувань. Ага, одна дамочка, з котрою Ви маєте разом ніби якусь повість писати, сказала про Вас, що якби вона хтіла, то Ви би в кожній хвилі в ній залюбились, і лиш вона має над Вами милосердя та не хоче Вам життя затроювати! Вона має мужа. Цікаво, як вона на „любов" задивляється і яку ролю грає вона в її відносинах до її мужа...

У Львові пізнала я одну старшу даму (туди хтіла я з Вами іти), яка є товаришкою пані de St. Croi* (в Парижі) і яка дуже радила мені післати свої письма до неї, покликатись на неї. Дала мені адресу її, й я маю до неї (до тої пані Croi) писати. Показала мені її фотографію, й аж по ній пізнала я, хто це та пані de Croi. По імені не могла я собі пригадати. Я бачила її портрет в "Moderne Kunst" **, читала її біографію і одну повість. Вона дуже значна особистість в Парижі, приймає в своїх салонах різних літератів, артистів і високих інших осіб. В молодих літах була з одною родиною із Галичини — і її займають русини, і вона хоче про них знати і їх літературні твори на французьке перекладати. Вона по-німецьки знає. Навесні приїде, може, в Галичину і Буковину. Я напишу небавом до неї, а відтак пішлю те, що маю в німецькім, а і Вашу ‚Савчиху", як годитесь на те, напишіть, чи хочете? Про ту справу хотіла б я з Вами і усно розмовитися. Представте собі мою превелику утіху, коли я нараз в Станиславові в Coupe з Virgini'єю побачилася. Ми так страшне обі утішилися, що два рази цілувалися, що цілком нашим звичаєм не буває, а прочі баби в Coupe усміхнулися на ту утіху(...).

Ви приїдете до нас на ювілей? Приїдьте, приїдьте. Це буде прекрасно, як Ви приїдете, а мені справите тихий нечутний ювілей. Про це останнє не гнівайтеся. Я нині в такім проклятім настрою, що не можу мовчати. Не гримайте на мене знов по-ведмежому, і я буду знов якийсь час мовчати. Ви будете могли до мого брата Юліяна заїхати, вони обоє гостинні люди.

Дома застала я лист від Морачевської з Аббації. Пише до мене, як до свого ідеалу, але я вже не можу „реагувати" на ту теплоту серця, пропало. Я була для неї вірна, як собака, але вона сама відопхнула мене від себе. Поволі-поволі. Мене все буде з нею дещо в'язати — може, минувшість — і те, що найкращі літа прожили ми разом, але тепер моя душа не відкриється перед нею, як давно, не можу чомусь, жаль мені, але не можу.

Франко обіцяв мені якісь книжки дати до читання, і я мала перед від'їздом піти ще до них додому. Рано ми трохи заспали, а хоть я і зібралася, то казали, що ми спізнимося до потягу, і я вже лишила ту візиту.

Може би, Ви були такі добрі і привезли їх мені. Єсли би Вам не справляло те клопоту. Чи фотографії вже готові? Хто мені мій образ пришле? Ви? Єсли Ви, так прошу не платіть пошту, я вже тут сама заплачу. Я дуже цікава на ту „комедію". На другий місяць пішлю Вам малий образок свій; тепер я не маю грошей, я не забуду...

Я ще Вам маю багато говорити, але то вже на другий раз. Нині доста, та й чогось мене і голова розболіла. Знаєте, мені тепер чомусь нікого не хочеться бачити. Так боюся, щоб мене ніхто із знайомих пань тутейших не відвідував.. а відчуваю, що прийдуть. Поздоровте Франкову від мене.

Здоровлю Вас щиро

О. Кобилянська.

Відпишіть, але не сваріть моцно, я так дуже того боюся! Воно і без того погано жиється.

Давала мені Кобринська тії два нариси, що Ви взяли за твори Ярошинської. Я здивувалася. Вам, очевидно допекло вже письмо Ярош(инської) і Ви читали їх з пересудом, бо сам стиль зраджує вже не Ярош(инську). „Весна" слабша, але оба по-модному писані, і могли увійти в „Вісник".

— — —

ДО ХРИСТІ АЛЬЧЕВСЬКОЇ

Чернівці, 10 лютого 1904 р.

Дорога моя біла, прекрасна Мевочко!

Ви знаєте, що Ваші письма справляють мені таку велику радість, тому Ви і не забуваєте про мене. Своєю фотографією врадували Ви мене так, що це як промінчик сонця впав в моє теперішнє дуже смутне життя.

Слава Богу, що є ще на світі люди з серцем і чутям, з теплим зворушеням, то аж легше стає людині на душі, яка дивиться перед себе мов у ніч.

---

* Де Ст. Круа (франц.).

** Новітне мистецтво (нім.).

Раз по раз думала я про Вас і загадувала писати до Вас листа, бо мене непокоїло Ваше мовчання; я гадала, що може мали які прикрости, то ж і побоювалася за свою дорогу Меву. Аж нараз прийшов лист з Вашою фотографією. Спасибі Вам, що не забуваєте за мене. Я маю до Вас якесь велике довір'я, що мені здається, наколи б Ви могли так коло мене опинитись, то моя душа поздоровіла би відразу, бо вона тепер у мене дуже бідна і хвора. Але Ви так далеко, що я навіть не можу Вам руку за Вашу ніжність і доброту стиснути.

Я тепер хіба буду Вам про себе писати, я ніби маюся трохи ліпше, лише серце в мене ще дуже ослаблене і щоб не розвинулась якась серцева недуга я мушу виїжджати десь в купелі. Властиво був у мене зразу суставовий ревматизм в ногах, відтак кинувся на серце, внаслідок чого я була якийсь час потрохи спараліжована. Та тепер вже мені настільки добре, що ходжу вже денно по годині понадвору і можу займатись читанням і писанням, бо раніше я несміла того всього робити. Я загадувала їхати в Одесу на лиманські купелі, але лікар висилає мене в заграничний німецький курорт Наугейм...

Як би я так могла Вас, дорога сріблиста Мево моя, забрати туди з собою, пройшло б все скорше, але куди Вам їхати так далеко. Ви ж одні в своєї неньки і, певно, ціла її радість. В мене душа тепр така захмарена і без настрою, така підмулена, що я не можу прийти до рівноваги. Мешкаю тепер дуже погано... Маю малесенький покоїк з одним дрібним віконцем і не бачу нікого й нічого живого крізь нього. От тому-то коли заб'ється біла мева сріблистими крильцями до того смутного віконця, — прокинусь трохи з своєї меланхолії.

Мені хотілось би Вам дечого багато, багато говорити і оповісти, сказати, чому моя душа замулена і що її точить, сказати помимо того, що Ви молоденькі, а я від Вас старша, але що то має до речі? У Вас душа ніжна і така, здається мені, повна поетичного передчуття. І тому я Вас люблю, хотіла б взяти голівку Вашу у свої руки та притиснути її до свого чола. Тому я пишу Вам так отверто, а як доля зведе нас докупи, розкажу ще дечого багато, багато...

Ваша **Ольга Кобилянська**

НОВА КАМПАНІЯ НА ЖУРНАЛ „ПРОМІНЬ"

Із виказів у „Промені" бачимо, що праця на місцях вже розпочалася. Щира подяка працівникам! Лишається нам ще два місяці часу виконати велике діло в розповсюдженні „Променя".

Знаємо з досвіду, що всяка праця краще проходить, коли маємо ціль перед собою, отож центральна управа Союзу Українок Канади постановила призначити певну квоту нових передплатників на кожну провінцію. Робимо ось такий розподіл:

АЛБЕРТА — 25 нових передплат
САСКАЧЕВАН — 25 нових передплат
МАНІТОБА — 25 нових передплат
ОНТАРІО — 25 нових передплат

З огляду на те, що в провінціях Британської Колюмбії і Квебеку мале число відділів, ми для них не призначуємо квоту, але віримо, що вони своє діло гідно виконають.

Надходять свята Різдва Христового і щож може бути кращого як запренумерувати „Промінь" для доброї приятельки або родички? Є по громадах старші, самітні люди, для яких журнал був би дійсним промінчиком літературного сяйва кожного місяця — подбайте про них, є молодші читачі, для яких „Промінь" відкриє „двері" до українського організаційного й громадського життя; є шпиталі, доми для старших горожан та інші установи, де „Промінь" може освітити напрямні і досяги одиниць та організацій української спільноти. Погляньте тільки довкола себе — всякі можливості знайдете!

Нагороди такі: ВІДДІЛ, який придбає найбільше число нових передплат у даній провінції отримає книжку „На крилах пісень" — пісні Лесі Українки, видання Союзу Українок Канади.

ЧЛЕНКА, яка придбає найбільше число нових передплат у даній провінції, отримає книжку „Видатні жінки України" написала проф. Наталія Полонська-Василенко, видання Союзу Українок Канади.

Отож закликаємо провінційні управи, членів заряду по відділах, референток журнала „Промінь" та всіх тих, які щиро цікавляться нашим жіночим журналом, взяти участь у цій КАМПАНІЇ! Кожна нова передплата є наче сильна цеглина в тривкій підвалині журнала.

Точний виказ буде поміщений в „Промені" кожного місяця. Берімося до дальшої праці, а всякі наші старання увінчаються золотим успіхом!

ЗА ЦЕНТРАЛЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ:
Леся Івасюк, голова
добр. Марія Керніцька, кореспондентка
Стефанія Пауш, референтка журнала.

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБКИ

У репортажі „Весняний чай... в Едмонтоні", який знаходиться в ч. 10, на стор. 21 має бути „Гостей вітали пані **Н. Боднар,** заст. голови пров. Екзекутиви, а не Богдан, як було надруковано. За похибку перепрошуємо.

П. Щуровська

Перші кроки підготовчої праці перед від'їздом за кордон Української Республіканської Капелі у 1919 році

(Уривок зі спогадів помічниці головного диригента та його заступника)

У 1969 році сповнилось 50 літ з часу заснування і перших початкових кроків у підготовчій праці перед від'їздом за кордон славної Української Республіканської Капелі, яка під час концертової подорожі по Європі і Америці відограла таку епохальну ролю не лише в музичному світі, але й у політичному та громадському житті нашого народу.

Стоячи на самій крайній межі мойого земного існуваня, вважаю своїм обов'язком, хоч і з великим спізненням, ознайомити наше громадянство з початками організаційної і мистецької праці тієї справжньої капелі. Її завданям було промовити до світу про український народ, про незвичайне багатство вроджених голосових і художніх дарів Божих, якими обдарувала його доля з давніх давен. Вони завжди відограваали велику ролю в його духовому і фізіологічному існуванні на шляху історичного життя нашого народу, хоч капелі так і не пощастило сповнити своє завдання в повній мірі й кількости вибраних виконавців. Хочу це зробити тому, що з моїм відходом на вічність не залишається серед живих нікого, хто про цю подію, її плянуваня, покликання і обсяг наміченої цілі міг би до деталів розповісти нашому суспільству. Виймаю цей уривок із моїх неопублікованих спогадів, поминувши подробиці чисто емоціяльного характеру.

Після схвалення і затвердження українською владою статуту Української Республіканської Капелі, . . ." незабаром закипіла підготовча праця: обіжником (музичного відділу міністерства освіти) почали скликати солістів українських хорів до Киева на проби голосу перед комісією, яка складалась з голови музичного відділу міністерства освіти, композиторів, диригентів і представників визначних київських хорів.

Я не брала безпосередньої участи в канцелярській праці. Незабаром мене повідомили, що перші проби голосів будуть провадитися в музичній школі ім. М. Лисенка. З побоюванням ішла я на цю першу пробу: яку ролю мені молодій, 25-літній дівчині приділять, як поставляться інші товариші до мене і т.п.

По приході до школи я увійшла до залі, де вже почала сходитися комісія. Не пригадую скільки осіб було в комісії і хто саме з них був присутній на першій пробі голосів. В пам'яті залишилися лише ті особи, які потім безперервно приймали участь в складі комісії, а саме: О. Кошиць, комп. М. Леонтович, комп. Я. Степовий, час від часу К. Стеценко (коли мав час від чергової праці в музичному відділі) представник студентського хору Богдан та диригенти церковних хорів, які мінялися.

Пам'ятаю, яким болючим питанням була для мене перерва моїх студій в київській консерваторії, але О. А. Кошиць мене заспокоював твердженням, що ми від'їздимо тільки на 2 місяці, цебто на час версальських нарад і укладення мирного договору. Отож, можливо, що з кінцем квітня вже будемо знов у Киеві. Зрештою, можна буде відкласти іспити з гри на фортепіано до осені тим більше, що всі теоретичні предмети я вже належно подолала з відзначенням.

Ол. Кошиць мене познайомив з усіма, з ким мені раніше не доводилось зустрічатись і запропонував мені за згодою цілої комісії сісти за клевір і провадити пробу голосу на підставі заздалегідь приготовлених і затверджених пунктів. Ясно собі пригадую, що цих пунктів було багато, чи не 8 або й більше. Частина стосувалася чисто музичного боку: визначення голосу за діяпазоном, тембр голосу, володіння справним диханням для уникнення тремоло, чистота інтонації, читання нот „з листа", ритміка, хоровий досвід, кількарічна практика та ін. По всіх цих окремих пунктах кожний з членів комісії ставив свої відмітки. Були також пункти, які стосувались національної свідомости та громадської праці. Коротко кажучи приймальний іспит був дуже суворий і вибагливий.

Протягом цих іспитів мало бути вислухано біля 700 солістів з цілої України, з яких треба було вибрати лише 100 осіб. А які ж то були голоси! Для сучасного покоління важко схарактеризувати всю красу рівного (без вібрацій), міцного, ясної дзвінкости й металічности голосу українського хорового співака, з яким не дуже ніжно поводилися диригенти й якого рідко коли хтось навчав справному співацькому диханню, тим більше використовувати резонатори. На жаль, часто вчителі співу рішуче забороняли участь в хорі тим співакам, які готува-

лись до співацько-артистичної кар'єри, залякуючи кожного такого адепта втратою голосу, якщо той дозволить собі співати в хорі.

А тим часом відомі нам такі визначні артистичні сили, як І. С. Козловський (див. біографія, видана на Радянщині кілька років тому, де згадується про те, що цей співак брав участь в театральнім хорі Садовського, коли там був диригентом Ол. Кошиць). Ф. І. Шаляпін, Л. В. Собінов і цілий ряд інших артистів починали свою кар'єру саме в хорі. Тут вони інстинктовно знаходили розвиток основ художнього артистичного співу, яких з великим напруженням досягають ті, що присвячують себе артистичній співацькій кар'єрі, навчаючись у досвідчених професорів сольового співу. До речі, вищезгадані славні співаки брали участь і в хорах українського театру як ангажовані співаки, чи випадкові учасники. Хорова практика помогла їм виробити і чистоту інтонації, і точність ритму і навіть відносне володіння співацьким диханням. А деякі теоретичні знання, що їх був спроможний дати хоровий диригент, помагали їм подекуди ознайомитися з музичною грамотою. Нема чого гріха таїти, траплялися й такі безсовісні диригенти, які своїми надмірними вимогами дуже шкодили людському голосовому апарату й, як кажуть, часто „рвали" голоси. Прикладом можуть служити деякі російські закордонні хори, які часто базують свою славу на співацьких „фокусах", на спеціяльне перебільшення голосових вимогах (у тенорів, напр., подачу „С" другої октави в повному фортіссімо або надприродного фальцету). Багато такими надмірними вимогами попсували вони голосового матеріялу! А хіба невідомі нам і деякі „славні" італійські професори співу, що за кілька лекцій солідно гонорованих позбавляли людину не тільки артистично-співацького голосу, але й просто здорового фізіологічного голосового апарату.

Отже комісії при створенні державної капелі УНР доводилося мати діло з такими досконалими хоровими співаками, які відповідали специфічним вимогам хорового мистецтва. Зверталося увагу і на певне забарвлення (тембр) голосу. На підставі цього досягалося звукової одноманітности, як в окремих партіях, так і цілого хору.

Здавалось би, що праця комісії, при виборі співаків не була важкою, оскільки на пробу посилались такі люди, які вже на своїх місцях відповідали визначеним музичним відділом вимогам. Але саме через те, що до диспозиції було дуже багато добірних співаків, часто важко було вирішити, кому саме дати перевагу. Так напр. в басовій партії було стільки чудового матеріялу, відповідаючого при тім усім вимогам, що при остаточнім укомплетуванні цієї партії, приходилось кидати „жеребки". При наявности такого багатства були встановлені ще й інші клясифікаційні угрупування. Так напр., із загальної кількости співаків в кожній партії (25 сопран, 23 альтів, 24 тенорів і 28 басів) вибиралося 11 драматичних і 14 ліричних сопран в партії альтовій — 12 меццо-сопрано і 11 контраальто, в теноровій — 12 драматичних і тільки ж ліричних тенорів; басова ж партія розподілялась на 4 групи: баритонів, перших басів, других басів т. зв. октавістів, голосова спроможність яких сягала аж А-9 контроктави. (Треба зазначити, що взаємовідносини звукової сили між партіями в українських того часу, а в деяких і сучасних хорах, зокрема структура хорів, якими керував Кошиць, на відмінну від европейських і взагалі іноземних базувалися на компактній масі басового звука, як гармонійної основи. Тому й басовій партії по своїй могутности віддавалася перевага над силою звука в інших партіях).

При вищезгаданому розподілі голосового матеріялу малося на увазі динамічне забарвлення виконання музичного твору масивнішим чи м'якшим, легким звуком. З таким розподілом голосового матеріялу до того часу в наших хорах не приходилось зустрічатися. І сама клясифікація в найвищій мірі відповідала диригентському уміннюнашого славного Кошиця. Його виняткова майстерність, здавалося, часом була спрямована на те, щоб наблизити хорове виконання до оркестрового з усіма численними відмінами барвистої інструментації. За допомогою такого найдосконалішого масового звукоупорядкування можна було сподіватися, що чутлива звукотворча фантазія геніяльного диригента-новатора буде спроможна виявити в хоровому мистецтві нові напрямні. Як відомо, цей напрям майстерности Кошиця здивував і зачарував увесь світ, хоч і в хорі, з яким прийшлось йому працювати за кордоном, далеко не було такої досконалої клясифікації голосового матеріялу. Яка шкода, що саме з тим, так високо кваліфікованим хором не довелося Кошицеві виступити на широкому світовому форумі.

Зупиняючись на праці комісії при організації державного хору, необхідно ще раз підкреслити незрівняне багатство українських народніх талантів. (Далі буде)

В. Смирнів

ТВОРЧІ ЗАСОБИ ПАНАСА МИРНОГО

(Докінчення

Власне тому йому здається, що „перша частина трохи відзначаєть ся штучністю з одного боку якось неясно намальовано дівчину Христю та її відношенне до Хведора. Особливо ж незрозумілі її почування відносно домових справ. Громом ударила їх нагла смерть батька; дома — велике горе матері, а вона, сімнадцятилітня дівчина радіє і прибираєть ся в придбанні для неї нові шпакові чоботи. Надто ж се дивно, коли порівняти ті душевні риси з вдачею її, вияснено в другій частині роману, де вона поводить ся досить чуло до чужого горя".[24] Наведені міркування Стешенка стверджують одне: обмеження лише „економікою" в літературознавстві заводить критика у сліпий кут. . .

Досить однобічно розглядав творчість Мирного і Сергій Єфремов. Правда, на початку своєї короткої розвідки Єфремов цілком слушно заявляє: „З Мирного — більш психольог. Проблеми внутрішнього життя, переживання душі людської переважно цікавлять цього письменника, і не етнографія, не зверхні обставини, не природа в її показних формах, а люде з усіма людськими рисами стоять у його на першому пляні".[25] Але в дальшому Єфремов вперто уникає психологічного критерію у своїй аналізі „Повії" та інших творів Мирного. Єфремов невідступно тримаєть ся власної, досить убогої, неплідної чи просто марної в літературознавстві тези: українство — це народництво, а народництво — це суть українського письменства (!?). Ось чому Єфремов і вважав, що „До всіх своїх творів Мирний сміливо міг би взяти епіграфом відомий вже нам крик народньої душі: „Нема в світі правди, правди не зискати", бо всі вони дають ту чи иншу ілюстрацію до цього висновку з народнього світогляду".[26] Нема нічого дивного: Єфремова „полонить" народній світогляд, і саме тому його лише поверхово цікавить психологія в творчості Мирного.

Хоч і цілком слушно зауважив Єфремов, але, як бачимо, він не зміг переконливо довести, що етнографія не є домінуючою в художній творчості Мирного. Не переконав Єфремов, власне, і Михайла Рудницького, який писав: „Томив нас Мирний, і коли ми не кидали його книжок, то головно тому, що читали ми його з олівцем у руках, як етнографічні матеріяли. . ."[27] Видно, що Рудницький „не дабачав" психологічної виразності і вірогідності дієвих осіб „Повії". Чи ж не тому він твердив, що в цьому романі „Мирний поправді змальовує недолю нещасливої зведеної дівчини, яка не знає про фізіольогічні потреби, не цікавиться зовсім психольогією своїх найбільших ворогів і приятелів. . .".[28]

Наведені приклади самі собою доводять, що в минулому про психологічні елементи згадувалося лише поверхово, або їх і цілком ігнорували літературознавці і критики.

У сучасних радянських дослідженнях переважно згадуєть ся про психологічні елементи творчості Мирного. Однак в більшості ці тлумачення однобічні. Основний їх недолік — так звані ідеологічні підстави, чи офіційні приписи критеріїв, яких радянські дослідники зобов'язані неухильно дотримуватися. А звідси наслідки: одноманітність, часті повторення або і просто переспіви тої ж самої тези: твердження, що при психологічних аналізах дієвих осіб Мирний, головно, ніби звертав увагу на соціяльно-економічні, історично-клясові процеси та їх вплив на розвій суспільства і окремих людей. З огляду на це, не дивно, що Микола Пивоваров, розглядаючи „майстерність психологічного аналізу" Мирного, стверджує таке: не особисті, не біологічні, лише соціяльні явища спричинили недолю Христі в романі „Повія".[29] Значним недоліком радянських критичних розвідок є також відсутність дослідництва самих художніх прийомів, якими користався Мирний. В більшости, питання засобів письменника узагальнюють, називаючи їх вправами в галузі беззмістовного формалізму. Шкода, але радянські літературознавці не звертають уваги на те, що в художньому творі не можливо відокремити засоби від змісту, бо, зрештою, це одна з головних прикмет літературних шедеврів.

Треба визнати відсутність дотепних і вдум-

24. Там же, стор. 79 - 80.
25. Сергій Єфремов, **Історія українського письменства.** видання четверте, (Київ-Ляйпціг, 1919), том. II, стор. 169.
26. Там же, стор. 173.
27. Михайло Рудницький, **Від Мирного до Хвильового,** (Львів, 1936), стор. 137.
28. Там же, стор. 141.
29. М. П. Пивоваров, згаданий фже твір, стор. 124.

Вислід Літературного Конкурсу на п'єси для молоді

Минулого року, головна управа Союзу Українок Канади, проголосила Літературний Конкурс на п'єси для молоді, який був проголошений у журналі „Промінь" в числах за м. квітень, травень і липень. Термін конкурсу був до кінця грудня, 1971 р.

Нам дуже приємно повідомити що відгук був вдоволяючий. Вплинуло одинадцять коротких драматичних творів від авторів, які зрозуміли вагу і потребу драматичного слова для молоді. Між учасниками були й відомі нам письменниці та письменники. Взяли участь п'ять жінок і чотири мужчини. Двох авторів подали по два твори. Цікаво зазначити, що автори були не лише з Канади, але із ЗСА і Франції.

Центральна управа складає щиру подяку всім конкурсантам, які зацікавилися та опрацювали п'єси. Віримо, що в майбутньому наша молодь зможе користати з цих п'єс.

На членів Літературного Жюрі покликано трьох осіб, які знані з своєї праці для молоді. Ними були — письменниця Ганна Черінь з Шікаго, ЗСА., о. прот. Олександер Хом'як, священно-служитель У.Г.П. Катедри св. Івана в Едмонтоні, Алта., і п. Євген Звоздецький, молодий учитель державної вищої школи та член Українського Програмового Комітету при Албертійському Департаменті Освіти в Едмонтоні, Алта.

На підставі оцінки що подали члени жюрі — Першу нагороду призначено авторові, Василеві Софронові-Левицькому в Торонті за п'єсу „Король Квата-Куба", другу призначено авторці О. Вітошинській з Франції за п'єсу „Хитруни по неволі". Третю нагороду признано авторці Ользі Гець з Онтаріо за п'єсу „Дала дівчина хустину". На гонорове відзначення заслуговують п'єси „Св. Миколай на Хуторі" — автор Іван Боднарчук; і „Матусі" — авторка Марія Завадівська, обоє з Торонта.

Щиро ґратулуємо нагороджених авторів і бажаємо дальших успіхів в літературній праці. Сердечно дякуємо літературному жюрі, що помимо того, що кожний член завантажений власними й громадськими обов'язками, не відмовили послужити в цій ділянці загальної праці С.У.К.

Шановні автори і члени жюрі: Ваша щира добровільна праця хай стане прикладом для інших, бо життя української організації завжди потребує посвяти та доброї волі свідомого членства.

Центральна управа Союзу Українок Канади

Новинки з Централі Союзу Українок

Союз Українок Канади збільшився одним новим відділом — Старанням Манітобської провінційної екзекутиви, а особливо її голови пані Марії Білоус жіноче товариство ім. Доньки України в Томсоні вступило в членство Союзу Українок Канади. В цей час цей відділ являється наймолідшим відділом Союзу.

— — —

Замість відповідати на листи, в яких були запити і бажаня замовити собі книжку вишивок в англійськйі мові із взорами "Ukrainian Embroidery Designs and Stitches" — А. Рурик, книжку вже можна знов набути в централі Союзу Українок Канади в Едмонтоні. Це вже друге видання. Ціна книжки $6.00.

— — —

Голова Союзу Українок Канади, пані Леся Івасюк взяла участь в провінційнім з'їзді Союзу і складових організацій, який відбувся 14 і 15-го жовтня ц.р. в Гамільтоні, Онт.

М. Керніцька, кор. секретарка.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Провінційний З'їзд Союзу Українок Канади на Саскачеван, разом із складовою організацією ТУС в провінції — відбудеться в днях 18 і 19 листопада 1972 року в Йорктоні.

Запрошуємо делеґаток, членок, молодь та гостей взяти участь у надходячому З'їзді.

Повніша програма буде подана в „Українському Голосі".

К. Шолтер, голова **Оксана Олекшій,** кор. секр.

ливих критичних досліджень багатющої спадщини Панаса Мирного. Але багато гірше явище — це брак сучасних читачів його творів. Мирного мало читають, особливо ж на еміграції. Справді прикра дійсність: зневага до великого творчого насліддя відомого письменника! Варто і корисно прочитати принаймні романи Панаса Мирного тим, які ще не стали сиротами культури і не зараховують себе до так званої „етник групи". Варто прочитати твори Мирного і всім тим, хто хоче знати не лише про свою культурну спадщину, але й про людські психологічні особливості, щоб краще пізнати і себе і інших.

Галина Сенишин

СУЧАСНИЙ СТАН УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В МОНТРЕАЛІ Й ОКОЛИЦІ Й ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РОЗВИТКУ НА МАЙБУТНЄ

Заки відповідати на цю тему, перше треба нам оглянутися назад і проаналізувати наші можливості, які були раніше, поробити деякі підсумки й щойно тоді розглянути наші можливості на будуче.

Аналізуючи наші можливості в Канаді з перспективи вже понад 80-ти років, ми можемо ствердити, що найкращим атутом для нас була свобода, яка панувала й панує в цій країні. Саме вона дала ці можливості розвою нашій культурі, бо поза тим ми не мали жодних виглядів, ні субсидій для розвитку нашої культури в загальному, а звичаїв, мови, мистецтва, літератури, зокрема. Економічна депресія не належала до сприятливих чинників, але й не стала заборолом у розвитку культури поодиноких етнічних груп, а навіть більше їх зцементувала. Не зважаючи на факт, що етнічні культури не то що не були стимульовані жодними урядовими чинниками, а навпаки були неодноразові заходи тих же чинників всі ці етнічні групи асимілювати, але ці етнічні культури й зокрема українська вижили й розвинулися. Були виняткові голоси, як слова льорда Твідсмюра: „Хто буде добрим українцем, буде добрим громадянином Канади", але вже теперішний голова консервативної партії Роберт Стенфільд заявив, що він не бажає мати "self made gethos".

Отже виявилось непредвиджене й ніким некероване явище: ціла Канада вкрилася організаційною сіткою етнічних груп, повстали всеканадійські організації поодиноких етнічних груп. Повстали величаві катедри, будови, святині. Кожна з них збудована й інспірована людьми іншої культури, різної ментальности, різними мистцями, стали осередками — прибіжищем і надхненням для людей, які не вдоволялися лише матеріяльними здобутками, вони шукали в цих осередках духової насолоди.

Любителі культури, мистецтва, любителі свого середовища після своєї цілоденної праці, часом навіть дуже тяжкої, спішать в свої „святині" — домівки уділити свого знання свому братові.

В дорозі еволюційного культурно-освітньо-церковного життя повстало в Монтреалі й Лящінах аж 8 українських церков і одна каплиця, які відрізняються від свого довкілля своїм специфічним стилем з-зовні, а розписом, прикрасами й вишивками внутрі. (Дивись 1. Доповнення).

В кожній з тих церков, під час недільних, чи святочних відправ лунають церковні пісні українських хорів. В Монтреалі ми маємо 4 суто церковні хори, 3 церковно-світські, 4 чисто світські. (2 Доповнення).

Світсько-церковні, чи світські хори відбувають самостійні концерти, або беруть участь у спільних концертах, чи академіях. Їхні диригенти вкладають не лише фізичне, але й духове зусилля. Їм не уступають в своїй самопосвяті й захопленні самі хористи. Хори є головним чинником зв'язку з чужинецьким світом.

Відповідно до голосових, чи музичних здібностей повстають також менші, чи більші вокальні групи: дуети, трія, квартети, квінтети, сикстети. (9 Доп.).

Іншу ділянку нашого мистецького життя творять оркестри. Ми маємо різного рода музичні групи: дуту оркестру, мандолінову, бандуристів і мішану. (3. Доповнення).

В Монтреалі втішаємось професійними високозаавансованими силами, які самі своїми здібностями й кваліфікаціями вибилися на загальне поле канадського життя. Специфіка цих мистців є дуже широка. Одні працюють в оперному театрі, інші вибиваються на видних мистців концертового мистецтва, композиторського й літературного. Поза тим ми маємо професіоналістів з високим академічним стажем. По відношенні до мистецтва згадати б тільки архітекторів наших церков і авторів монументів. (4. Доповнення).

Українці мають велику традицію в театральнім мистецтві, тому прибуваючи на канадійський терен відразу відновляли театральну діяльність. Однак з уваги на те, що ця ділянка вимагає більшого вкладу грошей, ці групи могли діяти тільки час від часу. В Монтреалі продовж довгих років існували різні драматичні гуртки: дитячі, студентські, дорослі, які дуже прислужилися в збереженню рідної мови.

Майже при кожній організації провадяться курси українських танків. Це не є чисельно стале тіло. Воно залежне від приросту дітей в даних роках, в даній організації. (5. Доповнення).

Ця ділянка мистецтва поза знанням й здібностями на цьому полі, охоплює танкову музи-

ку, режисерські здібності керівників і прекрасні вишивані різнобарвні українські народні строї. В цій ділянці всі батьки мають великі турботи — проблеми, бо це не лише посилати дитину на лекції танку, але ще й випосажити в цю мистецьку одіж, яка своїм мистецьким виглядом приманює очі глядача. Вони виступають на концертах, фестивалях, телевізії. Своєю працею, активністю збагачують духовість Канади.

Від часу до часу — неперіодично, організації провадять курси вишивання, навчаючи різнородних українських стібів, у висліді чого потому відбуваються виставки вишиваних серветок, рушників, подушок, дівочих і жіночих суконок з приміненням вишивки до модерних строїв, чи навіть краваток.

Періодичним явищем є курси писання писанок. Перед Великоднем кожного року є пожвавлена праця в цій мистецькій ділянці. Наші писанчарки демонструють цю штуку на форумі найбільш рухливих місць міста Монтреалу: Пляс Віль Марі, Оґільві, Морган і інші. Вже пару років цей сезон закінчується міжорганізаційним конкурсом в мистецтві писання писанок, з розданням нагород за найкращу писанку. Помічується щораз більша участь молоді в зацікавленні цею штукою.

В кожну Провідну неділю пластунки виводять коло собору Св. Софії весняні хороводи й гагілки, а в Різдвяний сезон члени товариств ходять з колядою.

Наші мистці є зорганізовані в Літературно-Мистецькому Клюбі, який займається популяризацією українського мистецтва загально, а секція мистців малярів дбає про рекляму образотворчого мистецтва зокрема. Були улаштовані виставки по різних центрах, як в Монтреальськім, Мк. Ґіл, Сер Джордж Вілліямс університетах. При кожній оказії наші мистці-малярі виставляють свої образи й тим прикрашують стіни наших заль своїми найновішими творами. (6. Доповнення).

В Монтреалі знаходиться також горстка українських літераторів, які, нажаль, для видання своїх творів мусять шукати більш пригожого грунту. Однак тільки дві книжки мають монтреальських мистців мистецьке оформлення.

В Монтреалі не друкується жодний український журнал, ані навіть періодик. Зате появляються інформативні, тижневі обіжники по церквах, місячні бюлетені К.У.К., або квартальники. Всі вони мають певне мистецьке оформлення.

До важнішого центру нашого культурного й мистецького життя мусимо зачислити одиноку українську книгарню й склеп мистецьких виробів „Арка". Там можна дістати вишивки, платівки, журнали. Хоч це середовище являється суто фінансово-доходовим підприємством їх власників, воно не зменшує значення, важности й вартости цього центру.

В подібній ситуації знаходяться видавництва платівок і святочних карток. (7. Доповнення).

У нас ще розвинулася специфічна мистецька ділянка, а саме: проєктування організаційних прапорів і їх виконання.

Сценічні й загальні декоратори дуже гарно вив'язуються зо своїх завдань.

Так у дуже короткому нарисі представляється теперішний стан нашого культурного, мистецького життя. А тепер застановімся, які ж наші можливості розвитку, як української етнічної групи в Канаді, а зокрема в Квебеку на майбутнє? Думаю, що ці перспективи такі самі, як були раніше. Будучність розвою нашої культури, мистецтва залежить від нас самих. Свобода слова, вислову й дії є фактичною запорокую для нашого культурного розвою. Ми мусимо, за всяку ціну, задержати в наших родинах і домах все те, що відноситься до збереження української культури: мову, мистецтво, звичаї. Виховуймо своїх дітей в оточенні цеї краси українського культурного надбання, навчім їх плекати й шанувати це мистецьке багатство. Застосовуймо вишивку в нашім модернім одязі. Як гарно прикрашує навіть малий взір суконку дівчинки, панночки, жінки й надає її певної індивідуальности, а не фабричного шабльону.

Але тут мимоволі виринають думки, якщо ми є тим позитивним елементом в Канаді, то чи ми не можемо мати певної матеріяльної підтримки в нашій праці від наших муніципальних, провінційних і федерального урядів. Певна дотація на культурне поставлення певних мистецьких показів, фільмової продукції, на зразок подібних дотацій уряду для подібних підприємств інших угруповань.

Але перш за все ми ставимо питання, як довго, ми канадійські громадяне, навіть дехто вже від четвертого покоління, маємо бути трактовані, як іміґранти й підлягати під справи міністерства іміґрації, а не бути трактовані, як дійсні громадяне? Хіба ж справедливим нарешті було б домагання, щоб наші культурно-освітні справи мало б полагоджувати міністерство куль-

тури й мало в своїм департаменті затруднену одиницю з даного середовища?

Ми загально чуємо заклик: затруднюйте, відповідно, до здібностей!!! Але, чи воно відповідає правді? Кілько є дискримінацій через етнічне походження апліканта? На подання студента до „Фільм Борд" в Монтреалі, був телефон до його дому, якої національности він є? Чи то мало децидувати про можливості його затруднення?

В деяких галузях ми є самовистарчальні. Талановиті одиниці здобувають — промощують собі самі шлях в загально-канадійське суспільство. Але в деяких галуззях ми таки потребуємо певних матеріяльних субсидій, щоби жити повнотою культурного життя. Ми покладаємо надії й робимо всі можливі старання, щоби дістати урядові, або приватні субсидії на видання перекладів наших творів на французьку чи англійську мови. Ми потребуємо перекладів української енциклопедії на французьку мову, ми потребуємо французько-український і українсько-французький словник. Ми потребуємо підручника французької мови з українськими поясненнями.

Ми потребуємо субсидій для улаштовання фолькльорних конкурсів, фестивалів, щоб вони надалі стимулювали працю наших хорів і танкових груп. Ми відбуваємо прекрасні концерти, мистецькі виступи наших танцювальних груп — от хоч би виступ групи „Євшан", але брак грошей на рекляму в чужих газетах не притягає ширшого канадського загалу. А це велика шкода!

Виставка образотворчого мистецтва в музеях, мистецьких галеріях поодиноких мистців, чи загально-канадських українських мистців — це така ділянка, що також потребує федеральних, чи провінційних субсидій.

В наших домах знаходяться надзвичайно цінні музейні речі нашого мистецтва. Вони потребують спеціяльного музейного приміщення. Чи не можливо було б подбати про таке приміщення — спільного для всіх українців — або навіть спільного для всіх етнічних груп, в формі „Музейно-культурного центру" для всіх етнічних груп в Монтреалі.

Монтреал не має сталої театральної групи, але чи не могли б ми побачити репертуар нашого торонтонського театру „Заграва"? Великі кошти транспорту театральної групи вимагають допомоги чи субсидії, в противному разі одиниці, які хотіли б побачити дану постановку театру мусіли б платити фантастичні вступи.

З другої сторони ми мусимо поставити певні домагання, що нічого не повинно відбуватися без нас, для нас, чи про нас. — Як дивно виглядає коротко-метражовий телевізійний сценарій про торонтонські українські церкви з фальшивими поясненнями й цілком невідповідним до того музичним акомпаніяментом. Подібних прикладів можна навести багато ...

На підставі загального підсумування нашого культурного, мистецького життя ми бачимо, що в нас б'ється подвійний пульс життя: український й загально-канадський. З одної сторони виглядає, що ми живемо в свому замкненому громадському ґетто. Ми маємо свої церкви, організації. Ми маємо людей в різних середовищах груп суспільства. Ми є одною з тих етнічних груп Канади, що систематично, послідовно розвинула свою організаційну сітку по цілій Канаді. З другої сторони кожний з нас є частиною загально-канадського суспільства, де працює, заробляє на свій матеріяльний прожиток, виконує свої загально-громадські обов'язки, зустрічається зо світом, що його оточує.

Тепер поставмо собі питання, чи ми знаходимось в якійсь колізії? Думаю, що ні. Ці два світи себе доповнюють, збагачують себе взаїмно. Це так, якби одно життя офіційне, публичне, а друге це приватне, фамілійне, з тим що ця родина є дуже великого маштабу.

В цім вирі життя кожний з нас старається ці два світи зблизити один з одним, обзнайомити. Головним засобом нав'язання контактів служать нам наші культурні надбання. (8. Доповнення).

Але при тій культурній праці ми зустрічаємо великі труднощі. Ми є поневоленою нацією, яка на своїх автохтонних землях є гноблена, переслідувана, а наше мистецтво, культуру, вишивки, строї, музику, пісню, через фалшиву пропаганду, утотожнюють з російською. Навіть у висловлюванні своїх завваг деякі, ніби знавці, спеціялісти, показують своє неуцтво, підпорядковуючи нас під спільний знаменник нашого найбільшого гнобителя — колись білої, а тепер червоної Росії. Отже нашим завданням є представляти історію в правдивім світлі. І саме тут є поле до попису й перспективи праці для наших молодих науковців, що приходять нам на зміну.

Бо історія часами стає парадоксальна в своєму розвої, 80-ть років тому, наших поселенців прозивали згірдливо: „людьми в овечих шкірах" — "The men in Sheepskin coats". Сьогодні ці самі баранячі кожушки є найбільшим

криком моди не лише в Канаді, але в цілому західньому світі.

ЗАЛУЧНИК — ДОПОВНЕННЯ

1. **Церква св. Василія** в Ляшінах — українська католицька, відзеркалює стиль українського барокко, це упрощений модель церкви Андрея Первозванного в Києві, побудованої гетьманом Іваном Мазепою, знищена большевиками. Проєкт церкви св. Василія виконав архітект Юрій Кодак. В середині прикрашена образами Христини Дохват, а розмальована мистцем Сергієм Сухачевим.

   Церква св. Юрія в Ляшінах, православна. Молитовний будинок форми корабля, з внутрішним мистецьким оформленням православного стилю України. Ікони й деревляний іконостас роботи монтреальського мистця Гліба Радченка. Запрестольний образ — Христос Цар Слави — роботи мистця Антона Гути.

   Церква св. Михаїла, українська католицька, на вул. Ібервіл. Будова октоґенальна, романського стилю з типічними вежочками й півколястими луками. Розписка малярем Володимиром Мазепою з запрестольним образом мистця Леоніда Перфецького. Іконостас проєкту Богдана Білошевського.

   Церква св. Духа, українська католицька, на Пойнт сейнт Чарльс. Основні засади мініятури українського візантійського стилю. Прямокутний фундамент, хрестообразна форма з копулястим склепінням.

   Каплиця св. Йосафата, українська католицька на Віль е Март, прикрашена образами маляра Мирона Левицького.

   Успення Божої Матері, українська католицька церква на Роземонті. Будова базилікова, однонавна, утилітарного стилю: найбільше приміщення при найменшім кошті. Проєкт мальования Петра Андрусіва, виконання Володимира Мазепи.

   Собор св. Софії православна церква на Роземонті. Архітект др. Володимир Січинський, змодернізований візантійсько-український стиль барокко. Пять-копуляста. Існуючі запрестольні образи маляра Івана Кучмака, образи іконостасу й спеціяльні бічні образи вироблені в золоті, праці Володимира Мошинського. Іконостас Богдана Білошевського.

   Церква Покрови Пресвятої Богородиці, українська православна на Роземонт Булевард. Архітект Григорій Хорош. Стиль козацького барокка, іконостас архітекта Юрія Кодака. Образи мистця Стефана Гедеґуса.
   Церква св. Івана Хрестителя, українська католицька на Парк Екстеншен. Будова ще невикінчена.

2. До першої групи належать: Хор собору св. Софії, диригент Василь Гирич, хористів 35. Хор церкви Успення Божої Матері, диригент Ростислав Куліш, хористів 25. Хор церкви Покрови Пресвятої Богородиці, диригент Іван Козачок, хористів 35. Хор церкви св. Духа, диригент Степан Федущак, хористів 18.

   До другої групи, церковно-світських хорів, належить хор церкви св. Василія, диригент Марійка Чолій, 30 хористів. Хор церкви св. Юрія, диригент Петро Кисленко, хористів до 30. Церква св. Івана Хрестителя, диригент Марійка Чолій, хористів до 39.

   До третьої групи, чисто світських хорів належать: Хор „Боян" при Лідзі Визволення України, диригент Ростислав Куліш, хористів 40. Чоловічий хор „Україна" при Українському Національному Обєднанні, диригент Іван Козачок, хористів 50. Хор „Молода Україна", диригент Іван Козачок, хористів 60. Молодечий хор Союзу Української Молоді Канади, диригент Роман Єринюк, співаків 20-25.

   Згадаю ще тут зібраний дитячий хор суботніх українських шкіл, що цілий рік виучують на лекціях співу українських шкіл — українські пісні, а раз до року, спільно, виступають на дитячому концерті в честь найбільшого українського поета Тараса Шевченка. Цей одноріний спільний виступ дітвори це зародок будучих аматорських чи професійних хорів.

3. При молодечій організації С.У.М. розвиває працю й виучується дута оркестра. Вона складається з 50 членів. Опріч фахового здобування музичного знання вона прислуговує українській спільноті в урозманітненні програми концертів, академій, диригент Ростислав Куліш.

   При цій самій організації існує ще мандолінова оркестра з 28-ми членів, під диригентурою Стефана Герасимовича.

   Бандурист Володимир Мота, одинокий знавець гри на бандурі в Монтреалі, опріч самостійних концертів навчає охочих грати на цім інструменті. Число учнів вагається від 9-16.

   Завершенням цих груп являється квартет-оркестра „Рушничок" під диригентурою Андрія Герасимовича. Ця група перейшла вже професійну стадію й своїм співом в супроводі гармонії, двох ґітар і бубна надають спеціяльно українського настрою весіллям і забавам.

   В ділянці інструментальної музики солістами являються: Пяністка Люба Жук відбуває самостійні концерти, а при тім є викладачем „Факульти оф Мюзік" при університеті „Мк Ґіл". Треба підкреслити, що вона завжди дуже послідовно пропагує, зокрема перед чу-

(Докінчення на 17-ій стор.)

PROMIN

Vol. XIII, 11 ENGLISH SECTION November, 1972

Is it Art?

Recently the Isaacs Gallery in Toronto exhibited the sculptures of a 24-year old Montrealer, Mark Prent (Feb. 19 — Mar. 11/72). The exhibit received tremendous publicity — including a charge (Criminal Code, Sect. 159-2-B) being laid against the dealer, Avron Isaacs, for exhibiting a "disgusting object'. The artist was quoted in the Toronto Star as saying: "It was meant to shock people, that is the point of it. I'm trying to show how terrible and disgusting violence is".

Since the majority of you will probably not have the opportunity to see the exhibit, it is necessary to describe these "disgusting" sculptures constructed of fibre glass and epoxy resin. One sculpture is a life-size meat counter that sells parts of the human body — ears, tongues, eyeballs and breasts, whole or sliced, black or white. Another is a rotisserie barbequing a human head. There is a pregnant dwarf in an infant's crib; a head in a tiny coffin; a banquet table called "The Last Supper", with stuffed human torso for an entree. These examples should be sufficient to give you an idea of Prent's creativity, or if you prefer, his fertile, macabre imagination.

Disgusting? Yes. Is it art? The artist says it is. The dealer is exhibiting it as art. The critics are acclaiming it, and the public is buying it.

If this is supposed to be art, then one may justifiably ask the question, 'what is art'? One may also ask whether there are any standards in art. Unfortunately, the answer to both questions would vary greatly, depending on who answered them. To-day it seems impossible to define art, and if art cannot be defined, then how can standards be applied to it? Nevertheless, certain criteria have evolved in evaluating contemporary creations: originality, technique and the ability to evoke an emotional response. If these criteria are applied to Prent's sculptures, then we must say that it is art, for he is original and his skillfully executed works provoke an emotional response — even if it is disgust! The reasons for this dilemma in art is obvious to any one who is familiar with recent art history.

When artists rejected traditional values and concepts based on centuries of knowledge in their desire to create art unencumbered by the past, they opened a Pandora's Box. In no time at all, artists began to express what they saw, felt and thought in dabs, smears and blots. The designs formed by these coloured patterns were called movements. And movements changed as the designs changed, which occured rapidly for the artists were very innovative. Eventually, innovation itself became the goal of art.

The human form did not escape the effects of the liberalized attitude in the art world. Matisse's figures in "Joy of Life", 1906, were called "strange characters" by Paul Signac(2), and Leo Steinberg(3) described them as "figures (that) lack coherence or structural function. Their outlines are traced without regard to the function or presence of the bone within". Although no viewer would say that Matisse's painting is offensive, it was the first step in freeing the body from its anatomical restraint. The human body was then shown "cubed" by Picasso in "Demoiselles d'Avignon", 1907, then by Du Champ in "Nude Descending a Stair", 1912. In the twenties, Picasso exhibited portraits that were distorted, explaining the distortion as viewing the eyes, nose, mouth or ears from a variety of angles. His explanation was accepted and he was proclaimed the genius of our century. In 1937, he painted "Guernica" an anti-war protest against the Spanish Civil War, that is considered to be a major opus of our time. And yet "Guernica" does not evoke the emotions of compassion for the victims, or horror at the destruction caused by war. Instead, one feels revulsion at seeing the grotesque and distorted figures. Similarly, Mark Prent's exhibit fails to arouse the 'disgust and terror' of violence as the artist intended, but succeeds only in terms of its shock value. Nevertheless, as heir to the recent art tradition, Mark Prent should be judged accordingly.

Initially, the public were unsympathetic to the revolution in art, for a number of reasons. Critics, historians, professors of art, and dealers undermined the art viewers confidence in his

ability to use his intellectual capabilities in understanding non-figurative and experimental art. He was accused of being old-fashioned and was eventually brainwashed into believing that the profoundity of the new art was beyond the comprehension of the average member of the public. To further complicate the matter the individual himself was demanding the right to set his own standards. This emphasis on individual rights brought a more basic problem — with no guidelines common to all, in setting standards in art — on how one was to approach a piece of art? Furthermore, the influence of the affluent buyer on the development of art cannot be overlooked. For as the price of the Old Masters was beyond the resources of even the average 'nouveau riche', he turned to contemporary art to fulfill his needs. Unfortunately, his motives or interests in art were largely based on social and financial gratification. Art was treated as a commodity — bought and sold as a stock — that enhanced the status of the owner of original and sensational pieces of art. One cannot doubt for a minute that these facts were unknown to the dealer and the artist, and that they were instrumental in shaping trends in art today. And so the artist, the dealer, the critic and buyer all conspire to keep the revolution going, not in the name of art but in the name of innovation!

Can this be changed? It certainly can! First, some common standards must be set for the public, as well as for artists. Secondly, critics should show some restraint in evaluating new movements and should explain art in terms that are understood by the viewer. Thirdly, art should be bought for its esthetic appeal and not for its shock or/investment value. Finally, originality should be acclaimed not as a 'stimulus' for an "art world that is stale, weak and predictable,"(4) but as a means of expressing man's new insight into himself and a new awareness of the complexities of life. The time has come to end the revolution. The pagan idol of innovation for innovation's sake must be destroyed.

Anna Balan

Mar/72

FOOTNOTES:

1. The Toronto Star, Mar. 11/72
   Arnold Rockman, sociologist and art critic at York University "It revived my dormant faith in the possibilities of art in galleries.
   Dorothy Cameron said it's Toronto's most brilliant show.
2. Paul Signac, French artist and the Vice-President of the Salon des Independants at that time.
3. Leo Steinberg, art professor and critic in "Contemporary Art and the Plight of its public" published in Harper's magazine in 1962.
4. Toronto Star, Mar. 11/72, Robert Fulford's concluding paragprah, "In an art world grown stale and weak, an art world that has for far too long been far too predictable, Mark Prent stands forth as an original".

ТРЕМБІТИ ЗАГРАЛИ

На високій полонині
Золота капличка,
Іскорнєла мамка Йванка —
Сходила зірничка.

Іскорнєла мамка Йванка —
Зачєло біліти,
„Іди-ко, Іваночко,
Овечки доїти!"

Але пішов Іваночко
З тими дійничками,
Заболіло в него серце
Межи овечками.

А овечки заблеїли,
Трембіти заграли,
Єк Іванка молодого
З полонини брали.

Лишили си сірі воли
Та й лишила зброя,
Лишила си дівчиночка,
Ти моя, ти моя!

Лишили си сірі воли
Та й лишив си вериш,
А хто буде обіймати?
Іванів товариш.

ОЙ У ТОТІ ПОЛОНИНІ

Ой у тоті полонині
Голуби літають,
Файно тутки літувати —
Швидко дні минають.

Ой у тоті полонині
Пасе баран дикий!
Добре ми си вівці пасти,
Коли день великий.

Летить пташок попід дашок,
То білий, то сивий;
Добре, що м на полонині,
Бо тут я щасливий.

Та ти підеш по телєта.
А я по єгнята;
Єкі в тебе, такі в мене
Чорні оченята.

СУЧАСНИЙ СТАН УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

(Докінчення з 14-ої стор.)

жою публікою, твори українських мистців, а спеціяльно сучасних.

Пяніст Іриней Жук постійно концертує не тільки в Канаді, але й в ЗДА, а в часі дворічного побуту в Лондоні концертував в Англії й Австрії. Тепер працює як викладач в Піболи Скул оф Мюзік в Балтіморі.

Евген Гусарук, скрипаль, належить до плеяди українських мистців, які здобули собі шлях на загально-мистецьку арену. Виступає як соліст, є членом Монтреальської Симфонічної Оркестри.

Знова, на вершини сольового співу канадійського музичного світу вибивається Анна Чорнодольська — кольоратурне сопрано, яка стала в ряди найвизначніших сучасних співаків, здобуваючи першу нагороду Монтреальської Симфонічної Оркестри, а відтак все-канадійську СіБіСі Талент Фестіваль компетицію.

Другою українською співачкою на Монтреальському грунті являється Марійка Чолій, диригентка двох наших хорів. Своїм оригінальним голосом — меццо-сопрано захоплює чужинців —знаходить признання в канадійському музичному світі.

На загальне поле канадського життя, цілком відмінного жанру, вибився архітект Радослав Жук, педагог і спеціяліст по монументальній архітектурі. Він є автором шістьох українських церков в Канаді. Проєкти яких являються першою спробою створити модерний український канадський стиль.

Згадаю тут наших сценічних ,чи загальних декораторів. Одним з тих, що найбільше праці положив на цім полі був, бо тепер переїхав до Торонта, Володимир Беднарський, а відтак Ярослав Шкляр, Адріяна Лисак, Віктор Николаїв і інші.

В ділянці музики великою популярністю втішаються композиції легкого жанру недавно померлого Богдана Весоловського. Зато другий композитор на Монтреальському грунті — Юрій Фіяла — це представник модерної музики, якого композиції були вибрані обов'язковим матеріялом відомих міжнародних фестівалів, що відбуваються щорічно в Монтреалі.

5. Одною з найстарших, найбільших і найактивніших танцювальних груп, є група Петра Марунчака. Вона нараховує 300 учнів, ділиться на шкільні групи дітей від 3-8 років, 8-10 років, 10-12, відтак слідує молодший ансамбль „Львів" (13 років) старший „Одеса" (18). Завершенням всіх груп являється „Український танцювальний ансамбль". Хоч організаційно, Петро Марунчак, належить до У.Н.О., то учні його школи походять з різних середовищ.

   При Осередку С.У.М. танковою групою провадить Стефан Склярчук. Ця група нараховує 30-40 учнів, поділених на групи після віку 1-8 років, 8-12, 12-16, 16 вгору.

   При соборі св. Софії танкову групу навчає Богдан Харук. Число учнів вагається між 25-30, які розділені на 2 групи: старші й молодші.

   Може ще є деякі дрібніші одиниці танкового мистецтва, але вони не уділяються на широкій громадській плятформі.

6. В Монтреалі перебувають Леонід Перфецький, якого настінний образ з життя брата Андрея знаходиться в ст. Жозеф Ораторії, Володимир Мазепа, Андрій Задорожний, Люба Ґенуш, Гліб Радченко. До секції мистців при Літературно Мистецькім Клюбі належать: Адріяна Лисак, Микола Кучмій, Микола Колодка, Людмила Темертей, Марія Логуш, Оксана Сербин, Ляриса Мельник, Руслан Логуш, Галина Кошарич.

7. Деякі хори награли вибір свого кращого репертуару. Це хор „Трембіта", „Молода Україна", „Жіночий хор при соборі св. Софії", а створені в цій цілі компанії „Русалка", „Ехо", „Рей Стівенс" видають збірки українських пісень місцевих і позамісцевих мистецьких сил. Оформлення мистецького зовнішнього вигляду й самих плит занималися: Володимир Беднарський, Оксана Сербин, Оксана Мошинська.

8. І так дотепер ми багато разів пробували нав'язати різні контакти з нашими співгромадянами Канади, як англо — так і франко-мовними. Ми співпрацівали з різними загальноканадськими організаціями. Одною з перших була "Handykraft Guild". Ми брали участь в їх виставах ручних робіт, вигравали перші нагороди. Ми подарували їм, для їх постійної мандрівної виставки кілька українських вишивок. Ми від довшого часу співпрацюємо з Монтреальською Жіночою Радою, Об'єднаними Націями, відділ в Монтреалі, Централею відділу Католицьких Жінок. Було засноване франко-українське товариство для культурних вимін і тісної співпраці з французькою спільнотою, яке відбуло кілька імпрез з участю пресдтавників уряду.

   Перші українці, працюючи на полі культурного обміну, переклали й видали вибір сучасної французької й української поезії Квебеку: "Anthologie de poesie contemporain" помимо,

що книжка була видана в Оттаві, але тут в Монреалі улаштовано з цієї нагоди кількакратно зустрічі з французькими поетами. Відбулися кількаразові зустрічі з французькими журналістами.

Ми брали участь в Монреальськім Музеї при виставці міжнародних ялинок. Подарували образ нашого визначного мистця-маляра Василя Курилика до Монреальського Музею. Брали участь в Міжнародній виставі „Expo 67", де мали нагоду протягом цілого тижня обзнайомлювати відвідувачів зі зразками нашого мистецтва в різних видах. Від тоді — кожного року улаштовуємо виставки експонатів нашого мистецтва в етнічному павіліоні під час вистави "Man and His World" й даємо пописи наших хорів і танцювальних груп на „Place de Nation". Ми все беремо участь в спільному виступі всіх етнічних груп на „День Канади".

На щорічних фолкльорних фестивалях ми здобуваємо перші місця.

Успішним і позитивним виявився фестиваль народного мистецтва в Бей Сейнт Пол, в липні 1971 р., спонзорований провінціяльним урядом Квебеку, який уможливив французькому місцевому населенню північного Квебеку обзнайомитися з культурним багацтвом українців. Також мистецький фестиваль в серпні 1971 р. в Тандер Бей, Онтаріо, був дуже позитивним явищем. Він був організований виключно українською студентською молоддю з рамен „Ют опортуніти" й уможливив зустріч великого числа найвизначніших українських мистців різних жанрів і різного віку, а опріч того обзнайомив мешканців цієї округи з українським мистецтвом.

Отже мусимо ствердити, що при кожній нагоді ми стараємося познайомити наших співгромадян, що ми канадські громадяне, українського етнічного походження маємо свою специфічну культуру, свою ментальність, своє мистецтво, літературу, звичаї й навіть свою власну кулінарну штуку. Український борщ, вареники, голубці, пиріжки, „Чікен а ля Кієв" завоювали цілий світ.

9. Відповідно до голосових, чи музичних здібностей повстають також менші, чи більші вокальні групи: дуети, трія, квартети, квінтети, сикстети. Ось маємо нагоду час до часу почути **тріо пань з Ляшін** в супроводі ґітари: Валентини Кисленко, Олександра Матвієва, Наталія Лазоренко. **Дует сестер Заверчаків, квінтет при акомпаніяменті двох ґітар:** Ангелини й Люби Коломицьких — ґітари, Наталки Фотій, Люби Павлів, Надії Токар. **Сікстет дівчат** С.У.М.: Роми Грицай, Людмили Гарасимович, Іванни Паски, Оксани Штик, Оксани й Одарки Шульган. **Квінтет дівчат** О.У.М-у: Ніни Вусатої, Ірини Ромас, Галини Жовтоніжко, Нелі Гайчук, Ніни Горонович. **Тріо:** Зеня Бранчук, Надія Лах, Клавдія Мельник.

ЯКЩО ВТОМИЛИСЯ НОГИ

У літню спеку ноги швидко втомлюються. Запам'ятайте кілька порад, які стануть у нагоді.

Старайтесь спати, не згинаючи ніг, підмощуйте під них подушку. Удень полежте хоч годину, теж піднявши ноги вище.

Якщо набрякають суглоби, корисна така вправа, сядьте, випростайтесь, ступнею зробіть кілька кругових рухів ліворуч та праворуч. Встаньте, тримаючись за спинку стільця, підведіться на пальцях і поволі опускайтесь на п'яти. Повторіть цю вправу кілька разів.

Походіть босоніж по кімнаті, плавно піднімаючись на носки і так само плавно опускаючись; по черзі кілька разів виверніть назовні то п'яту, то носок.

Добре зробити й такі вправи: сидячи, підкотити до себе босими ногами пляшку чи пальцями ніг підняти з підлоги олівець, підкинути його. Повторити з десяток разів.

Щодня мийте ноги. Вода не лише змиває з них бруд, вона дає кінцівкам відпочинок.

Не забувайте протирати пемзою згрубілу шкіру на ступнях. Витерши ноги, припудріть їх тальком або дитячою присипкою.

Люди, що без кінця вдивляються в дзеркало, себе взагалі не бачать.

Й. Губер

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES

Опрацювала Анастасія Рурик

Це вже друге видання про вишивки і стіби в англійській мові. Багато ілюстрована, 12 сторінок взорів вишивок, 8 з них в кольорах, багато ілюстрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, доріжок, рушників з показником кольорів ниток. . взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою, яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторін друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкриваалсь.

Ціна $6.00

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
A-25 11024 - 82 Ave. Edmonton, Alta
T6G 0T2.

С. М. Приходько

ТАЄМНИЦІ ЗЕЛЕНОГО СКАРБУ

(Продовження з ч. 8-9)

Великою повагою користується ко́ла в Судані. Їй надають багато цілющих властивостей: вживають при мігренях, головному болі, дизентерії, стомленні. Але особливо часто вживають ко́лу під час довгих і важких переходів. Жування тільки однієї свіжої насінини дозволяє неграм тропічної Африки проходити під сонцем величезні відстані — до 80 км на день. Туземці стверджують, що життедайний горіх заспокоює спрагу, робить з поганої добру воду, заміняє м'ясо, підвищує силу статевої здібності, знімає всю післядію надмірного вживання алкоголю і т. ін.

В наш час ко́ла різповсюдилася по всьому світу. З неграми, яких работорговці завозили до Нового Світу, вона потрапила в Центральну Америку. Англійські моряки завезли її до Індії, Сейшельських островів, Цейлону та в інші райони, Голландці розвели на Яві, німці — в Камеруні. В Європі ко́ла з'являється наприкінці XVIII ст., а чудесні якості її насіння (тонізуючий вплив на серце і м'язи і т. ін.- почали входити в практику європейської медицини лише в середині XIX ст. Так таємничі якості рослини, обплутані безліччю леґенд, кінець кінцем стали на службі здоров'я людей.

Так, наприклад, стародавні воїни носили під латами амулети у вигляді цибулини або часнику. Люди вірили в те, що щільна суха шкірка часнику або цибулі, яка охороняє ніжні свіжі лусочки, здатна врятувати життя воїнів від всілякої напасті: хвороб, стріл, меча. Недарма один з видів цибулі дістав назву алліум вікторалис — цибуля переможна. „Чудодійна" сила цих амулетів — у фітонцидності цибулі та часнику.

На Сході Азіятського континенту, в Китаї, Японії, на Далекому Сході, в вигляді амулетів носили на грудях шматочки чарівного „кореня життя" — таємничого женьшеню, який лікує від всіх недуг, „дає вічну молодість і щастя життя".

Існує багато цікавих леґенд про женьшень. За одною з них, у горах на кордоні з Кореєю існували колись два древніх роди. Одним з представників першого роду був знаменитий воїн Женьшень, захисник бідних і слабих, пригноблених та скривджених. Представники другого роду відзначалися жорстокістю. Один з них, молодий стрункий красень, ставши хунхузом, кривдив, грабував народ. Женьшень, обурений безчинством зграї хунхузів, напав на них, і, взявши в полон ватажка, закував його в кайдани. Полоненого побачила сестра Женьшеня, красуня Ліу-Ла. Вона закохалась у ватажка хунхузів, звільнила його і втекла з ним у гори. Дізнавшись про це, Женьшень погнався за втікачами і скоро наздогнав їх. Перелякана Ліу-Ла сховалася за скелями. Почався жорстокий бій. Женьшень, володіючи силою і спритністю тигра, завдав своєму противникові смертельного удару. Побачивши це, Ліу-Ла голосно скрикнула від переляку і горя. Женьшень обернувся на крик, і це згубило його. Зібравши останні сили, вмираючий хунхуз вдарив Женьшеня в серце.

Довго плакала прекрасна Ліу-Ла за своїм братом і коханим і, нарешті, висохла, як сохне рослина, а там, де падали її сльози, з'явилася небачена рослина женьшень — „корінь життя", коріння якого нагадує справжню маленьку людину з голівкою, руками та ногами.

Ніде на Землі нема іншої рослини, навколо якої було б створено стільки леґенд і сказань, писав в одному з своїх творів відомий натураліст Арсеньєв. У леґендах про женьшень тісно переплітаються забобони, що виникли на грунті безсилля і страху темних людей перед грізними силами природи, і багатий народний досвід, тонка спостережливість шукачів надзвичайно цінного кореня, що продавався не дешевше золота.

Тільки людина з чистою совістю може знайти „корінь життя", каже одна леґенда. Для людини порочної чи аморальної це недоступно. Від такої людини корінь глибоко ховається в землю, твердить інша. І справді, корінь женьшеню має властивість з роками заглиблюватись у землю, так само як цибулини численних відомих декоративних рослин — тюльпанів, нарцисів. Це пристосування рослини до суворих умов Примор'я і знайшло відбиток у китайській леґенді, складеній сотні, а може, й тисячі років тому.

Ще одна леґенда розповідає: Женьшень, уникаючи переслідувань, втік у гори і наплодив багато рослин, подібних до себе. Тому знайти справжній женьшень дуже важко. І дійсно, у Маньчжурській та Уссурській тайзі дуже багато рослин, схожих та женьшень, які часто

вводять в оману недосвідчених шукачів. Крім того, колір і розміри стебла женьшеню, як довели наші вчені, залежать від його віку.

Нещадною була експлуатація купцями та імператорськими чиновниками важкої і рискованої праці китайців — шукачів „корення життя". Багато сотень і тисяч цих відважних, знесилених важкими переходами людей гинули в глухих нетрях тайги, в пазурах тигрів, від рук грабіжників — хунхузів, від лихоманки. Поступово вичерпувалися запаси дикоростучого женьшеню в лісах Кореї і Манджурії.

Рослина, яка тисячоліттями приховувала від людей таємницю свого „кореня життя", своїх неперевершених цілющих якостей, відкрила її, нарешті, російським натуралістам, а потім і радянським ученим. Тільки в Радянському Союзі на величезному просторі від Хабаровська до Посьєта, вкритому багатими уссурійськими лісами, збереглися ще чималі запаси цієї цінної рослини. Радянський уряд запропонував створювати при дослідних станціях плантації, розплідники женьшиню. Вчені всілякими засобами намагаються зробити цю рослину культурною, широко інтродукувати її. Зараз женьшень не є лише дикоростучою рослиною, його вирощують на штучних плантаціях на Далекому Сході, на Кавказі та в багатьох ботанічних садах, розміщених по всіх куточках нашої країни.

Ботаніки наполегливо працюють над розкриттям „таємниць" інших леґендарних рослин — лимовника китайського, елеутерокока, евкаліпта та безлічі інших, якими уславлений світ лікарських рослин. На допомогу вченим приходять історичні відомості про рослини, міти та леґенди, які містять не тільки містику і забобони, фантазії та мрії, а й винятково точні багатовікові народні спостереження, що завжди так химерно переплітаються в леґендах, сказаних, мітології.

Багато з леґенд пов'язані з тяжким становищем пригнобленого за тих часів народу, з його страхами, пошуками волі, щастя, прагнення до знань.

Леґенди є свідками тієї ролі, яку відігравали ті чи інші рослини у житті давніх людей. Зараз ці леґенди — набуток історії. Багато з них забулося, загубилося у віках, багато відроджується знову, а рослини, як і раніше, лікують і радують людей, супроводжують майже всі значні події в їх житті — і сумні, і радісні.

Цікаві бувальщини

(Пригоди з життя видатних людей)

МИХАЙЛО КОЦЮБИНСЬКИЙ 1864-1913)

Гіркі заробітки

За старих часів більшість українських письменників жили й працювали в умовах аж ніяк не сприятливих для літературної роботи. Про це добре свідчить приклад М. Коцюбинського. Майже все життя він мусів служити по державних установах, щоб заробляти на хліб. Відомо, що до 1905 року жодний з українських письменників не одержував гонорару за свої друковані твори і тільки після 1905 року деякі журнали та видавництва почали платити невеличкий гонорар. Один з дослідників підрахував, що Коцюбинський за всі свої твори одержав 400 карбованців майже за двадцять років роботи.

У листах до своїх видавців він скаржився у 1908 році: „Служба ледве-ледве дає шматок хліба, а література... Соромно навіть признатися представникові культурної нації... Сиджу без копійки, голий, як турецький святий".

Книжки рухаються

Коцюбинський приїхав у Львів. Володимир Гнатюк, бажаючи сказати щось приємного, мовив:

— А ви знаєте, Михайле Михайловичу, що останнім часом ваші книжки у нашій книгарні почали живіше рухатися.

— Ну що ж, я дуже радий, що і галицькі миші мають літературний смак.

Стара відьма

У Криворівні не могли не помітити, як живо Коцюбинський цікавиться побутом. Один гуцул заходить до нього в неділю, чемно кланяється і питається:

— А чи це правда, що ви хочете нас у книжках описати?

— Правда.

— Не тільки людей, але і всяку нечисту силу?

— І нечисту силу.

— То я прийду до вас зі своєю жінкою. Ви такої старої відьми ні в нас, ні в околиці не побачите.

ПРО ВИСТАВКУ В ПАВІЛЬОНІ „ОДЕСА"

Впродовж кількох останніх років в метрополітальнім Торонті відбувається так звана „Каравана". Тут різні національні організації обирають собі відповідну залю, в якій через цілий тиждень відбуваються вистави речей з властивих культурі даного народу. Цілий тиждень живе рухливе Торонто цими подіями. Кожного вечора, кожна національна група улаштовує цікаву програму, щоб привабити якнайбільше відвідувачів. А вони, справді напливають цілими групами й поодиноко, оглядають, дискутують, їдять національні страви, і далі біжать до інших павільонів. Деякі національности мають по кілька павільонів.

І так цього року, серед різних етнічних павільйонів був у Торонті український павільон „Одеса", що містився в Інституті Св. Володимира на вулиці Спадайна. За організування виставки експонатів з народнього мистецтва відповідала пані Галина Слюзар. Експонати були визичені з філії музею Союзу Українок в Торонті, з приватних колекцій від пані А. Франко-Ключко, пані Ганни Троян і п. Євгена Курдидика. Та самі експонати народного мистецтва були доповнені намальованою стінною мапою України, яку нарисував наш славний Тарас Шиповик. Він також ефективно ужив вішаків для показу сорочок.

Пані Іванна Вахна і п. Євген Курдидик допомагали пані Галі Слюзар. Членами мистецького комітету виставки були — А. Троян, А. Кирелюк, М. Романко і А. Балан. Вони всі помогли естетично розкласти цю виставку, яка увінчалась такими добрими успіхами.

Б.Б.

Фрагмент з вистави в павільоні Одеса в Торонті

Повідомлення

Провінційний З'їзд Союзу Українок Канади на Манітобу відбудеться в днях 10, 11, і 12-го листопада, 1972 року в Вінніпегу, разом з складовою організацією Т.У.С. в провінції та Річними Зборами Колегії св. Андрея.

Запрошуємо відділи в Манітобі та західнє Онтеріо приготовлятись до чисельної участи в цім З'їзді. Членство і зацікавлених щиро запрошуємо.

В з'їзді візьме участь голова Союзу Українок Канади пані Леся Івасюк.

Повніша програма буде подана в наступнім числі журнала і в „Українськім Голосі".

ЗА ПРОВІНЦІЙНУ ЕКЗЕКУТИВУ В МАНІТОБІ:

М. Білоус, голова **А. Назаревич,** кореспонд. секр.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРО РІЗДВЯНІ ПРИВІТАННЯ

Різдв'яні привітання приносять журналові поважну фінансову поміч. Вони також популяризують журнал між професіоналістами та підприємцями. Також, вам буде приємно побачити святочне привітання вашого відділу в Різдвянім числі „Променя".

Ви багато поможете журналові, наколи придбаєте для нього кілька святочних привітань. Такі привітання можна дістати від одиниць, професіоналістів, фірм, підприємців і інших. Ціна $5.00, $10.00, $15.00 або й більше, це буде залежати від тих, що бажатимуть подати своє побажання чи оголошення до Різдвяного числа.

Місяць листопад найкраще надається на придбання Різдвяних привітань. Почніть цю працю негайно, так, щоб при кінці листопада або з початком грудня редакція вже мала святочні привітання в редакції.

Сподіваємось скоро почути від вас.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ.

У незабутню пам'ять моїх дорогих родичів — мами, бл. п. Софії і батька, бл. п. Григорія Спасюків, складаю в їх світлу пам'ять нев'янучий вінок $5.00 на журнал „Промінь".

Анна Особа, Едмонтон.

З кампанії на журнал „Промінь"

Це перші вістки, які наспіли від часу проголошення кампанії за новими передплатниками і пресовим фондом на журнал „Промінь". Секретарка ім. Лесі Українки з Сторджису, Саск. пише:

„Складаємо $10.00 як пожертва на журнал „Промінь" з нагоди кампанії. Ми будемо старатись відкласти більше часу на працю в користь журнала. Бажаємо працівникам найкращих успіхів . . ."

У своїм обширнім листі пані Марія Білоус, референтка журнала в Давфині, якої праця відома, крім іншого, для журнала від років, прислала з нагоди кампанії зібраних $40.00 і одну передплату.

Пані Анна Фіцич

Жертву в сумі $20.00 на журнал зложила пані Анна Фіцич. Це довголітня членка Союзу Українок в Давфині. Вона передплачувала журнал від самого початку. Пані Фіцич минуло 86 років і вона не може вже читати, але складаючи жертву казала, що тим самим дає нагоду, щоб журнал виходив і щоб його могли інші читати. З тих $20.00 пані Фіцич склала в в пам'ять свого покійного чоловіка Юрія, який відійшов у вічність 19 квітня 1970 року.

Пані Фіцич зберігає вдячну пам'ять по своєму чоловікові і каже, що доки він жив, то вона все мала нагоду стояти дуже близько всіх громадських справ.

Других $20.00 на фонд журнала склали п-во Марія і Михайло Демчуки. Пані Демчук це сестра пані Фіцич. Пан Михайло Демчук також у поважнім віці і нездужає. Складаючи свою пожертву на журнал „Промінь" п. Демчук сказав, що „Промінь" тримає його при житті, опромінює його роки на схилі життя і тому завдячує журналові багато, а особливо його редакторці Н. Когуській.

З НАГОДИ НАШОГО 50-ЛІТТЯ

Оцінюючи працю редакції і щоб допомогти бодай у малій мірі видавництву „Промінь" — який є одним із найкращих жіночих журналів на американському континенті — я і мій муж Григорій, з нагоди 50-ліття нашого супружого життя засилаємо Вам $50.00 і висловлюємо побажання щоб наш „Промінь" був світлом науки у хатах всіх наших членок.

Всего найкращого бажаємо Вам,
Анеля Стратійчук, Канора, Саск.

— — — — —

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ „ПРОМЕНЯ"

Стирджис, Саск. — Відділ ім. Л. Українки, голова О. Михайлюк переслала на пресовий фонд журнала $10.00

Валей, Б. К. — Відділ ім. О. Кобилянської, А. Цигикало переслала 10.00

Давфин, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, реф. М. Білоус $15.00 на передплати й пресовий фонд від одиниць.

Виндзор, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. І. Римар переслала $20.00 на відновлення передплат.

Саскатун, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської $15.00 передплати.

— — — — —

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОЖЕРТВИ

П-во Михайло й Марія Демчук — Давфин, Ман. $20.00
Пані: Анна Фіцич — Давфин, Ман. 20.00
Василина Котик — Форт Френсес, Онт. 10.00
Маруся Богонос — Вінніпеґ, Ман. 5.00
Олена Кирилюк — Геллок, Минн. 6.00
Б. Маліцька — Лашін, Кве. 2.00
Тетяна Стурко — Брендон, Ман. 2.00
Наталія Сокач — Стівенсвил, Онт. 2.00
Галина Українець — Гамільтон, Онт. 1.00
Ліда Глуханюк (д-ка) — Велленд, Онт. 1.00
Д. Будзінська — Брендон, Ман. 1.00
Т. Гусак — Давфин, Ман. 1.00
Усім щира подяка.

— — — — —

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Пані: П. Клюкевич — Ванкувер, Б. К. 4
М. Гарбус — Саскатун, Саск. 2
П. Семенюк — Йорктон, Саск. 2
М. Білоус — Давфин, Ман. 1
Відділ ім. Княгині Ольги — Лашін, Кве. 1
Відділ ім. Л. Українки при Катедрі Пресв. Трійці — Вінніпеґ 1

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

У другі роковини смерти мого дорогого мужа, бл. п. Юрія Фіцича, який упокоївся в Давфині 19 квітня, 1970 року, складаю в його світлу пам'ять $10.00 на журнал „Промінь".

Дружина Анна Фіцич, Давфин.

— — — — —

З приводу смерти покійної Єви Челядин, Відділ Союзу Українок Канади при Катедрі св. Івана в Едмонтоні висловлює співчуття родині покійної і в той сам час влучує на нев'янучий віноґ $10.00 на журнал „Промінь".

За відділ, Наталка Мельничук,
кореспонд. секр.

— — — — —

В ПАМ'ЯТЬ БЛ. П. МОЙСЕЯ РЕВУНА

Вже 7-ий рік складаємо пахучу китицю хризантем на могилу нашого мужа. батька і дідуня, бл. п. Мойсея Ревуна, який упокоївся в Бозі 1-го листопада, 1967 року. У наших серцях його образ залишиться назавжди ясний і дорогий.

В його пам'ять жертвуємо на пресовий фонд $10.00.

Дружина Анна, дочки Марія і Ірина, зяті та внуки,
Едмонтон, Ал-та.

— — — — —

У третю річницю смерти нашої незабутньої добродійки, бл. п. Катерини Тріски, яка упокоїлась 15 вересня 1969 року, в її світлу пам'ять засилаю $5.00 на журнал „Промінь". Хай пам'ять про Покійну буде завжди з нами.

Анна Бурдейна, Брентфорд, Онт.

— — — — —

Складаємо нев'янучі вінки на могили наших дорогих родичів в березні 1939 року. Бл. п. Юрій Белзюк упокоївся 1903 р., бл. п. Настя Белзюк 1944 р., бл. п. Анна Гринчишин — 1936 р. В їх світлу пам'ять засилаємо $10.00 на журнал „Промінь".

Василь і Настя Белзюк, Моріньвил, Алта.

— — — — —

У другу річницю смерти мого найдорожчого і незабутнього мужа, бл. п. Андрея Юхимця, який упокоївся 30-го вересня, 1970 р., в його світлу пам'ять складаю $5.00 на прес. фонд нашого журнала „Промінь" як нев'янучий вінок на могилу Покійного.

Дружина Христина Юхимець,
Гамільтон, Онт.

— — — — —

На свіжу могилу мого дорогого мужа, бл. п. Федя Оленюка, який по короткій недузі упокоївся 8-го травня 1972 року в його світлу память складаю замість квітів $5.00 на фонд журнала „Промінь".

Хай канадійська земля буде легкою Покійному!

Анна Оленюк і родина, Ванкувер.

— — — — —

Замість квітів кладемо „нев'янучий вінок" на свіжу могилу нашого дорогого батька, бл. п. Василя Воронюка, який упокоївся 27 вересня, засилаємо 15.00 дол. на журнал „Промінь". ї

Юстина Чубей і родина, Роза, Ман.

В ПАМ'ЯТЬ БЛ. П. ДІОНІСІЯ І МАРІЇ ЛУЦАКІВ

В пам'ять наших любих дітей, дочки бл. п. Марії Луцак, яка передчасно відійшла від нас 20-го липня, 1968 року, та її мужа, бл. п. Діонісія, який помер рік раніше, складаємо на пресовий фонд „Променя" скромну пожертву в сумі $35.00.

Для нашої доні найбільшою приємністю було співати в хорах при наших Українських Православних Церквах в місцевостях де тільки родина перебувала — в Ту Гилс, Алберта, в Норт Бетлфорд, Принс Алберт і Канорі, Саскачеван. Оскільки обставини їм дозволяли, вони обоє щиро включалися в працю при згаданих громадах.

Оплакують їх троє дітей — Олівія, заміжна Козоріз, є активною членкою при Українській Православній Громаді в Саскатуні, Дженит, яка живе з мужем у Келовна, Б. К., і син Луйс, який кінчає студії фармацевтики в З.С.А.

Хай Господь благословить, щоб вони обоє й надалі співали в Його небесних хорах!

Сумуючі батьки Николай і Параскевія Довганюки,
Едмонтон, Ал-та.

— — — — —

Складаю нев'янучий вінок на свіжу могилу моєї дорогої дружини, бл. п. Марії Бадюк, яка прожила 78 років, а упокоїлась 15 серпня 1972 року. Покійна Марія любила читати „Промінь", передплачувала його, тож в її світлу пам'ять засилаю на журнал „Промінь" $5.00. Хай канадійська земля буде їй легкою. Вічна їй пам'ять!

Муж Ґеоргій Бадюк, Форт Френсис, Онт.

Безплатна допомога з усіми вашими іміґраційними проблемами

Внести аплікацію не коштує вас нічого. Мати побачення в іміґраційному бюрі не коштує вас нічого. А якщо ви не говорите добре по-англійському чи по-французькому, не журіться. Ми можемо дати вам перекладача безкоштовно.

Службовці при Іміґраційних Центрах Канади допоможуть вам на кожнім кроці з будь-якою іміґраційною проблемою. Немає також ніякої оплати.

Навіть коли б ваша первісна аплікація не була одобрена, ми можемо допомогти — деякою безплатною порадою.

Ви будете мати право на переслухання справи, і зможете привести зі собою когось, щоб вам допоміг, якщо хочете. Багато чесних дорадників беруть помірковану ціну за свої послуги. Деякі не беруть. Будьте обережні.

Зайдіть і переговоріть свою проблему з нами будь-коли. Ми є тут для того, щоб вам допомогти.

Усі іміґраційні послуги Канади безплатні.

Canada Immigration Centre

Manpower and Immigration
Bryce Mackasey, Minister

Centre d'Immigration du Canada

Main-d'œuvre et Immigration
Bryce Mackasey, Ministre

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Осінь

Осінь, осінь, осінь!..
Медом пахнуть роси.
Журавлі курличуть в небі,
Та вітри голосять.

Не дзвенять в садочку
Птичі голосочки.
Сняться зораному полю
Квіти й колосочки.

В лузі при долині
Плаче тополина,
Загорілась над рікою
Червона калина.

Тьмяно сонце світить,
А на голих вітах
В'яже осінь рукавички
З бабиного літа.

Г. Коваль

Суниці для Наталі

У третій клясі вчиться маленька дівчинка Наталя. Вона довго хворіла. Повернулася до школи бліда, швидко втомлювалась.

Андрійко розповів своїй мамі про Наталю. Мама сказала:

— Цій дівчині треба їсти мед і суниці. Тоді вона стане бадьорою, червонощокою... Понеси їй суниць, Андрійку...

Андрійкові хочеться понести суниць Наталі, але чомусь соромно. Він так і сказав мамі:

— Соромно мені, не понесу...

— Чому ж тобі соромно? — здивувалась мама.

Андрійко й сам не знав, чому.

Наступного дня він усе ж таки взяв з дому баньку з суницями. Коли закінчилось навчання, він підійшов до Наталі. Віддав їй баньку і тихо сказав:

— Це суниці. Ти їж, і щоки в тебе будуть червоні.

Наталя взяла баньку з суницями. І тут сталося дивне. Щічки її стали червоними, немов мак. Вона ласкаво подивилася Андрійкові в очі й прошепотіла:

— Спасибі.

„Чому ж це щічки в неї стали червоними? — з подивом думав Андрійко. — Вона ще ж не їла суниць..."

В. Сухомлинський

Загадка

Сидить гава на ялині та й на весь голос кряче:

— Кар!

А Малятко почув і додає:

— Топля. Вийшло — „картопля".

Гава знову:

— Кар!

А Малятко: — Тина. Вийшло — „картина".

Позмагайтеся й ви, друзі. Хто придумає найбільше слів, що починаються на „кар", той і переможе.

Котик

Скочив котик,
Сів на плотик,
Миє ротик
І животик.

Він миленький
І чистенький,
Гарний Мурко
Мій маленький.

Не вміє

Сергійко, повернувшись зі школи, заявив:

— Я в школу не піду...

— Чому? — запитала бабуся.

— Бо там примушують писати і читати, а я не вмію, а розмовляти я вмію, так там не дозволяють.

Дощ

Знаєш, чому іде дощ? Земля чорна і просить умити її. Дощ ллє з неба, вмиває землю, і вона стає зелена-зелена.

РІЧНИЦЯ ВІДДІЛУ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ ПРИ КАТЕДРІ СВ. ІВАНА В ЕДМОНТОНІ

Зліва направо перший ряд сидять почесні членки: Калина Засійбіда, Тетяна Лазарович, Розалія Ґовда, Софія Гриник, Софія Василишин, Розалія Фарина (голова відділу). Другий ряд — вшановані за 25-ліття праці при відділі: Любка Ґреґорі, Павліна Конашевич, Анна Особа, Марія Мандрик, Ольга Пасочник, Марія Кривко, Катерина Самиця, Анна Чорнел і Катерина Міськів (голова комітету). Бракує на знимці: Емілії Косташ, Моніки Челядин, Наталки Мельничук, Анни Крамар, Галі Оробко і Марії Вавринюк.

В неділю, 27-го серпня, 1972 р. відділ при Катедрі св.. Івана в Едмонтоні святкував 46-ту річницю свого існування. Рано після Служби Божої відслужено Панахиду за спокій душ померлих членок. Пані Катерин Міськів, голова комітету провадила програмою. Високопреосвященіший Владика Андрей відкрив програму молитвою.

Пані Міськів у своїм вступнім слові щиро привітала всіх гостей, як також Владику Андрея, о. Митр. Франка Керніцького, Прот. Олександра Хомяка і пані Марію Ткачук з Саскатуну, другу заступницю голови С.У.К. Вона сказала, що 46 літ вже виросло два покоління — є ще дві оснувательки відділу: пані Марія Михайлишин і пані Гафія Янішевська, певне число піонерок, але найбільше число активних членок є з першої ґенерації, як голова С.У.К. пані Леся Івасюк, голова пров. управи пані Ольга Ганночко і голова відділу панна Розалія Фарина та певне число з другої ґенерації.

Вона сказала, що праця в організації є ріжноманітна і що праця кожної членки є потрібна і цінна. Відділ С.У.К. при Катедрі св. Івана щасливий, що мав і має поважне число членок сповнених посвяти і відданости своєму народові, які скромно, постійно і незамітно виконують всяку основну працю, яка є потрібна в житті організації.

Щирі привіти і побажання передали пані: Л. Івасюк, голова Союзу Українок Канади, пан Отто Єринюк, голова Катедральної Громади св. Івана, пані О. Ганночко, голова пров. управи С.У.К. і панна Р. Фарина, голова відділу.

Слідувало вручення Почесних Грамот, почесним членкам — пані Марія Сулима представила пані Софію Василишин.

Пані Софія Василишин є одною з передових членькинь провідниць, що від самого початку своєї громадської діяльности ще за студентських часів в Інституті Петра Могили і по сьогодні продовжує свою діяльність без перерви. Свого часу вона займала всі важніші посади в Союзній праці, які завершила головством Союзу Українок Канади в 1956-ім році до 1960-го року. Обсяг її праці сягає від заснування нею, ще 29-го року в домашній своїй околиці, Борден, Саск., відділу Союзу Українок, якого була головою через перших два роки аж до головства у відділах, та у провінційній екзекутиві Альберти. В міжчасі вона засновувала відділи, як напр., в Альберті — Смокі Лейку 1930, Стрию, 1931, Спеддені 1932. У по-

над сороклітній діяльності вона працювала у таких комітетах. Освітньо-культурнім, програмовім, членським, недільній і українській школі, радіо передачі, ювілейнім, молодший СУМК, надзірній раді старшого СУМК.

У 1949 році вона зорганізувала перший відділ молодшого СУМК при Катедрі св. Івана На запрошення централі С.У.К. зреферувала справу молодших відділів СУМК на Крайовім З'їзді в Едмонтоні 1950. Пані Василишин роками навчала дітей в недільній і в українській школах. За роки учителювання по околицях всюди організувала і вчила в рідних школах, приготовляла святочні виступи, концерти і грала провідні ролі у представленнях.

На Крайовім З'їзді 1947-го року вона реферувала справу стипендії для студентів, уложила стипендійний правильник, який був прийнятий на З'їзді. Через 5 років була головою стипендійної Комісії при централі С.У.К. При цьому відділі була головою 1933 року. Також займала позиції заст. голови і секретарки. 1933-го року була обрана заст. секретарки в Пров. Екзек. Алберти. У 1934-ім році секретаркою, а 1935-го і 1936-го року головою — знов заст. голови, 1943 і знов головою 1947 року, а тоді знов заст. голови 1948 і 1949 роках, а в 1960 роках, через 4-ри роки була референткою садочків.

В головній управі С.У.К. була заступницею голови ще 1934, 1954—1956, ввела до централі референтуру студентських стипедій в 1947 року, ввела референтуру „Цивільної Оборони" у 1954 році. Закінчила курс цивільної оборони в Аронпрайор, Онт., як репрезентантка С.У.К. Організувала курси цивільної оборони для відділів. Вложила програму для молодших відділів С.У.М.К., якою послуговувались всі відділи С.У.К.

На Крайовім З'їзді С.У.К. в Едмонтоні 1968 року була обрана референткою Шкільництва.

Зорганізувала виставу матеріялів для українського шкільництва на Крайовім З'їзді 1971 році в Саскатуні.

Пані Василишин була вшанована почесним членством Союзу Українок Канади. Тепер вона є головою Комітету Фонду Фундації Василя Сарчука в Едмонтоні.

Пані Любка Ґреґорі представила пані Софію Гриник. Пані Гриник вже 30 років належить до С.У.К., де перше вписалася у Ту Гилс, де була першою головою. В Едмонтоні вона працювала щиро в багатьох комітетах. Головою була 4 роки, заст. голови 3 роки і касиркою 7 років. Очолювала комітети як соціяльний, продажу печева, добродійний і також комітет, що займався приготованням правильника на вшанування почесних членок. В пров. управі була заст. голови і референткою Фонд Фундації ім. Н. Кобринської. В центральній управі була в контрольній комісії. В жіночому комітеті в Інституті св. Івана була 4 роки як також касиркою 2 роки.

Пані Параскевія Сліпчук представила пані Розалію Ґовду: Пані Ґовда вписалася до відділу 1934. Вшанована за 25-літну працю в 1959. Була головою відділу 5 років, заст. голови 6 років а касиркою 1 рік. Очолювала комітети — українську школу, церковний, освітно-культурний (тепер є головою), базаровий і ексибишин. Помагала в добродійному комітеті, ситизеншип, С.У.М.К. і є представницею до Жіночої Ради. В пров. управі була заст. голови 5 років і касиркою 9 років.

Пані Анастасія Мисак представила пані Тетяну Лазарович. Пані Лазарович вписалася до відділу 1927. Вшанована за 25 літ праці 1952. За ті роки була головою відділу 1½ року, заст. голови 2 роки, секретаркою 5 років, заст. секретарки 1 рік і касиркою 1½ року. Очолювала такі комітети як українська школа, недільна школа, церковний, С.У.М.К. і була членкою таких комітетів як театральний, повоєнний, добродійний, програмовий і представниця до Жіночої Ради. В пров. управі була головою 1 рік, заст. голови 4 роки, секретаркою 6 років і касиркою 4 роки.

Пані Настя Шемелюк представила пані Калину Засійбіду. Пані Засійбіда була першою головою в Вегревіл 1933 р. Головою була 5 років, рекордовою секретаркою 6 років, кореспонденційною секретаркою 3 роки. До Едмонтонського відділу належить від 1951. Була головою 3 роки і кореспо. секретаркою 1 рік. Очолювала добродійний і музейний комітети. Була представницею до Льокальної Ради Жінок і Юнітед Нешіонс. В пров. управі була головою 3 роки.

Почесним членкам вручувала грамоти пані Леся Івасюк.

Вшанування членок, які працюють постійно 25 років в відділі С.У.К. при Катедрі св. Івана.

Пані Настя Шемелюк представила слідуючі трьох членкинь: Пані Емілю Косташ — членкою відділу С.У.К. від 1927 за виїмком тих років, коли учителювала на провінції. Була секретаркою відділу кілька років як також працювала в різних комітетах. Вчила в українській школі і помагала з С.У.М.К-ом. В пров. управі займала місце голови і заст. голови через пару років Через довгі роки була на жіночому комітеті в Інституті Св. Івана як також і на дирекції Інституту. Для централі С.У.М.К. приготовляла програму Належала до добродійного комітету довгі роки.

Пані Моніка Челядин — за 25 років була на багатьох комітетах — культурно- освітному, молодшого С.У.М.К-у, української школи, добродійному, ювілейному, базаровім і ексибишин. Також один рік була заст. голови.

Пані Павліна Конашевич — багато часу і праці посвячувала в місячних комітетах. Була членкою базарового комітету кілька років, як також комітету продажі печива. Віддавала багато праці в молодій громаді св. Андрея.

Пані Ольга Ганночка представила слідуючих членкинь: Пані Наталку Мельничук — помагала і очолювала різні комітети в відділі як — освітньо-культурний, садочок, українську школу, молодший С.У.М.К., членство, бібліотеку і осінний баль. Вже третий рік є кореспо. секретаркою відділу. В пров. управі була 2 роки освітною референткою. Кілька років була на жіночому комітеті в Інституті св. Івана.

Пані Ольга Пасочник — часто приготовляла обіди як одна з господинь. Нераз була головою місячним комітетом. Все сповняє обов'язки як добра і взірцева членка.

Пані Анна Крамар — з молоду брала активну участь у драматичних виставах. Очолювала раз освітньо-культурний комітет і часто була членкою комітету. Помагала часто в місячних комітетах.

Пані Параскевія Сліпчук представила слідуючих членкинь: Пані Марію Кривку — Багато помагала в місячних комітетах, як також рідко коли обминула збори. Була часто на комітет господинь.

Пані Марія Мандрик — у заряді один рік була заст. голови. Через

довгі роки була у соціяльнім комітеті, як також базаровім і ювілейнім. Часто брала відповідальність голови в місячних комітетах.

Пані Галя Оробко — свого часу багато помагала в соціяльнім комітеті. Була членкою жіночого комітету в Інституті св. Івана, де причинилась багато до улаштування чаїв і підприємств.

Пані Галя Райчиба представила слідуючих членкинь:

Пані Любка Ґрегорі — була членка багатьох комітетів як також у декотрих головою, як соціяльного, садочка, культурно - освітнього, молодшого С.У.М.К., членства, добродійного, ком. до Товариства Іларіона при університеті, контрольної комісії. Касиркою відділу була 3 роки, а тепер є першою заст. голови. В пров. управі була касиркою 3 роки, а тепер референткою Фонд Фундації ім. О. Кобринської. Багато праці віддала добродійному відділу в Червонім Хресті, Кенсер Фонді, Кенедієн Ментел Гелт. Три роки була у жіночому комітеті в Інституті св. Івана.

Пані Анна Чорнел — через роки у відділі була членкою комітету садочка, молодшого С.У.М.К., старшого С.У.М.К, Юнітед Нешіонс, соціяльного, для студента, осіннього балю і базарового. В жіночому комітеті в Інституті св. Івана очолювала базар як також була представницею до оселі Барвінок.

Пані Марія Вавринюк — була довгі роки вчителькою української школи. Часто помагала в місячних комітетах. Була секретаркою пров. управи як також заст. голови Союзу Українок Канади через 3 роки.

Грамоти і відзнаки смолоскип вручила панна Р. Фарина.

Вручення грамоти тим членкам які працюють 25 літ в С.У.К. в різних відділах.

Пані Любка Ґрегорі представила дві членки:

Пані Анна Особа — перша була членкою в Ґлендон, де і також була головою і секретаркою. Від 1949 активною членкою в Едмонтоні. Була головою і членкою в слідуючих комітетах — соціяльного, садочка, танкового, членства, і добродійного. Була заст. голови відділу один рік. В жіночому комітеті в Інституті св. Івана була 3 роки.

Пані Катерина Самиця — перше членкинею була в Радвей. В Едмонтоні вона була членкою соціяльного комітету, базарового, ювілейного, продажу печива, як також заст. голови 2 роки. В місячних комітетах бере активну участь.

Слідувала концертова програма — виступ жіночого ансамблю „Мережі" під керівництвом пані М. Дитиняк і паном С. Яременком. Вони відспівали дві пісні „Українська Баркароля" і „Незабудьки". На закінчення Прот. О. Хомяк провів молитву. Слідувало чайне прийняття.

Членками ювілейного комітету були пані: К. Міськів — голова, панна Р. Фарина, С. Гриник, Н. Шемелюк, П. Сліпчук, А. Мисак, О. Ганочко, К. Засійбіда і Е. Рипка.

Наталка Мельничук,
кореспонд. секр.

Зліва направо — перший ряд сидять: Емілія Рипка, Калина Засійбіда, Розалія Фарина (голова відділу), Катерина Міськів (голова комітету). Другий ряд: Ольга Ганночко, Настя Шимилюк, Софія Гриник, Анастасія Мисак, Параскевія Сліпчук.

НОВИНКИ З ВІДДІЛУ ІМ. ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ В ВАЛЕЙ, БР. КОЛЮМБІЯ

У неділю, дня 27-го серпня, 1972 року Українська Православна Громада Успіння Пресв. Богородиці, святкувала своє храмове свято. Того ж дня в рано була відслужена Св. Служба Божа, яку урочисто відслужив о. Прот. П. Блажук під спів церковного хору та з участю великого числа вірних, членів і гостей, що своєю присутністю заповнили Божий Храм.

Миле й особливо добре враження не один з присутніх виніс з цього свята, а особливу увагу було звернено, що як в Божім Храмі під час відправи Св. Літургії, як також і в обході на вкруги Божого Храму після закінчення Св. Служби Божої було приємно бачити поважне число молоді, яка брала повну участь у цім храмовім святі. В час відправи гарно услуговували 10 вівтарних прислужників зібрані в гарних стихарцях.

Урочиста відправа, пристойна услуга вівтарної дружини, процесійний хрестний ход, у якім взяли участь члени молодшого й старшого Відділу Союзу Української Молоді Канади — це все надало урочистості й поваги. Неодин з присутніх душевно радів, бо гарно дивитись на той молодий цвіт — нашу молодь, як вона при церкві працює і виховується.

Того ж дня після відправи всі присутні перейшли до парафіяльної авдиторії де заходом і старанними зусилями Жіночого Товариства було влаштовано багатий обід. До обіду церковний хор проспівав молитву, а о. Прот. П. Блажук поблагословив страви. У позаобідній програмі господарем був п. С. Лебедович, а голову громади п. С. Боднарчука заступав його заступник п. І. Татарин, який щиро привітав присутніх на цім

празничнім обіді і дальше ведення програми передав п. С. Лебедовичеві. По цім слідували привіти від поодиноких громад, а також і оо. Парохів. Від громади Пресв. Тройці з Ванкуверу щирий привіт громаді зложив о. Прот. П. Бублик, а від громади Св. Ап. Петра й Павла промовляв о. Прот. Іван Гикавий. Від Провінційної Екзекутиви зложила щирий привіт, голова Союзу Українок Канади на Бр. Колюмбію, пані Марія Вакалюк. У час програми було вручено також цінний дарунок, якого вручила 2-га заступниця голови Жін. Товариства пані Анна Сигикало для заслуженої членкині Товариства пані Стефанії Фелюшко, яка відійшла від нашої громади на стале замешкання до м. Саскатуну. Пані Фелюшко щиро подякувала громаді й товариству за те, що її вшанували цінним дарунком. Щирий привіт Громаді також передала гостя пані добр. Г. Костюк від себе і о. Олександра та їх родини з Ватерлю, Онт.

При кінці святочної програми заключне слово і сердечну подяку висловив Прот. о. П. Блажук, який щиро дякував в першій мірі добр. Галині Костюк з її донечткою Надією, що в цей час відбували свою вакаційну відпустку, прибувши до їх колишньої громади, у якій вони, щиро працювали з о. Олександром та їх родиною; дальше щиро дякував своїм собратам: о. Прот. І. Гикавий і о. Прот. П. Бубликові за щиру і теплу співпрацю, як також складовим організаціям і всім присутнім, та нашому всьому членству і членкиням Товариства: за добру услугу і членам заряду за повну співпрацю у приготовленні і переведенні цього так багато успішного храмового свята. Величне Свято закінчено вдячною молитвою і відспіванням „Достойно Єсть" і Многоліттям.

Другого дня в понеділок, цебто 28-го серпня, заходом управи Жіночого Товариства місцевого відділу у Волей, було улаштовано чайне прийняття на честь дорогих гостей — добр. Галини Костюк, з донечкою Надією. Чайне прийняття того вечора почалося в год. 7:00-ій, на яке прибуло біля сотні осіб. Молитву до чайного прийняття провів о. Настоятель громади, а корсаж причепила для добр. Г. Костюк, пані Оксана Круліцька, а для добр. П. Блажук пані Марія Боднарчук. Господинею цього чайного прийняття була пані О. Круліцька, яка вдало провадила програмою. В час чайного прийняття промовляла пані добр. Г. Костюк і її донечка Надія Костюк, висловлюючи свої приємні враження з їх колишнього перебування в цій парафії, та передаючи щирий привіт від о. Олександра Костюка та їх стареньої Мами з Ватерлю, Онтеріо. У кінці програми чайного прийняття щирі побажання від себе, родини, як також і від громади зложив о. Настоятель для о. Олександра Костюка і їх всієї родини, як бувших ревних працівників у цій громаді. Чайне прийняття закінчено молитвою і відспіванням Многоліттям для достойних гостей. **Анна Сигикало.**

З ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТИ У ВІДДІЛІ В СМОКІ ЛЕЙК, АЛБЕРТА

Праця нашого відділу у Смокі Лейку завжди жива і цікава, а особливо наші членки, крім місцевої господарської праці раді, що можуть займатись культурно-освітньою ділянкою.

І так цього року припадають роковини 30-ліття смерти одної з найкращих наших письменниць, дочки Зеленої Буковини Ольги Кобилянської.

Щоб вшанувати пам'ять письменниці, яка також є патронкою нашого відділу у Смокі Лейку ми влаштували хоч і скромну, але вдалу академію, яка відбулась 4 жовтня 1972 року в залі Українського Народного Дому.

Обширну доповідь про життя і творчість Ольги Кобилянської виголосила добр. Гриділь. Присутні з великим зацікавленням прослухали доповідачку, яка представила нам образ письменниці, яка ціле своє життя служила народові своїм пером. У своїх творах Ольга Кобилянська вказувала, що українська жінка повинна змагати до освіти, до національної свідомости і пошани до свого народу.

Друга частина імпрези того самого дня була присвячена Святі Книжки. Тут добр. Гриділь прочитала реферат, „Слово, моя ти єдина зброя", що його давніше опрацював о. Прот. Ф. Керніцький.

По закінченні програми членки подали чай. **Катерина Пивовар.**

Світлина з відзначення членок відділу ім. Л. Українки у Вінніпегу. Імпреза відбулась 7 червня 1972 р. в їдальні павільйону Кілдонан парку. Репортаж поміщено в ч. 8-9 на ст. 23. Зліва направо: Марія Левицька, Теодора Гаврисишин, Климентина Пасічняк, Анна Олійник, Марія Білоус — гість доповідач і голова Пров. Екзекутиви Союзу Українок у Манітобі, Галина Богонос, голова відділу, Марія Богонос, Марія Боянівська і добр. Софія Стратійчук.

МОНТРЕАЛ, КВЕ.
Відділ ім. Доньки України

УПРАВА ВІДДІЛУ ДОНЬКИ УКРАЇНИ В МОНТРЕАЛІ 1972. Зліва направо сидять — Галина Сенишин — уступивша голова, добр. Л. Слюзар — почесна голова, Стефанія Кульба — голова, Анастазія Колісник — почесна голова, Зеновія Гоменок — рекордова секретарка. Стоять — Анна Панчук — касирка, Віра Цюрко — фінансова секретарка, Марія Зимовець — кореспонденційна секретарка, Ольга Регуш — заступниця голови, Євгенія Підвисоцька — заступниця голови, Галина Мельник — заступниця голови.

45-ті річні збори відділу відбулися в неділю, 12-го грудня 1971 в залі Собору Святої Софії. Відділ начислює 150 членок, на зборах було присутних 104. Збори відкрила голова відділу пані Стефанія Кульба, привітала присутних членок і гостей та попросила отця д-ра Володимира Слюзара перевести молитву. По молитві вшановано відійшовших у вічність членок дво-хвилинною мовчанкою. Після прийняття денного порядку вибрано до президії зборів пані Стефанію Головач на голову, а пані Олю Шевчук і пані Галину Сенишин на секретарок. По прочитанню і прийняттю протоколу річних зборів року 1970 приступлено до звітів уступаючої управи. Загальний звіт цілорічної праці подала секретарка пані Зеновія Гоменок. Звіт був обширний, представляв в детайлях всі аспекти проробленої праці за останній рік. Конечно треба дати признання пані Гоменок за так добре опрацьований і представлений звіт.

Важніші точки звіту є слідуючі: відділ відбув 8 місячник зборів, а 7 сходин управи, одержано 28 листів і карток, 9 обіжників і 13 бюлетенів, а вислано 42 листи, 15 карток побажань, поздоровлень і співчуття, виповнено анкету до централі СУК і анкету до провінційного уряду Квебеку в справі позиції французької мови в провінції. Пані Гоменок дальше звітувала, що відділ брав участь в імпрезах інших відділів СУК на терені Монтреал - Лашін та в імпрезах інших жіночих організацій, як ОУК і ЛУКЖ.

Найбільший вклад праці в загальнім маштабі доложено до успішного відзначення 100-річчя з дня народження поетеси Лесі Українки, ювілей який улаштовано спільними силами всіх жіночих організацій міста Монтреалу і Лашін. Членка нашого відділу очолювала спільний комітет, який дуже багато праці доложив, щоб ця імпреза перейшла на такій висоті, на яку собі заслужила Леся Українка. Ювілей відбувся поза межі сподівання, до чого у великій мірі треба дати признання пані Сенишин і її комітетові. З цієї нагоди була спроваджена Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької з Ню Йорку, яка поставила драму Лесі Українки „Лісова Пісня". Що до внутрішньої праці відділу то треба сказати, що на кожних місячних зборах культурно-освітний комітет приготовляв відповідну програму, яка відзеркалювала певні важні моменти в українській історії і літературі, які припадали в

час місяця. В постову пору були виклади релігійних тем, що їх виголосили о. о. д-р В. Слюзар і І. Куташ.

Наш відділ бере активну участь в Жіночій Раді у відділі Монтреалу. Пані Галина Мельник занимає місце місто-голови Монтреальського відділу Жіночої Ради і також є директоркою Комітету Горожанства. Пані Марія Текела занимає позицію заступниці секретарки Членського Комітету Монтреальської Жіночої Ради. Відділ висилає двох делеґаток до відділу КУК в Монтреалі, трьох до Дорадчої Ради СУМК і одну до Монтреальського Музею Мистецтва. Відділ також висилав делеґаток до Комітету відзначення 50-го ювілею Українського Вільного Університету в Мюнхені та на конференцію „Збереження й розвиток української культури в Канаді", яка відбулася в Оттаві. Влаштовано чайне прийняття для пані Галини Гнатишин з нагоди вибору її на голову Всеканадійської Жіночої Ради. На крайовий 34-ий З'їзд складових організацій СУС в Саскатуні вислано голову пані Стефанію Кульба а на 33-ий З'їзд СУС Східньої Канади в Торонто вислано дві делеґатки. До більше домашних імпрез треба сказати, що дуже успішно відбувся „Весняний Чай" з показом моди та річний базар, прихід з якого був призначений на сплату боргу, який ще тоді тяжив на Соборі. Як кожного року так і цього відділ приготовляв обіди для різних імпрез Собору як, храмове свято, свячене і кутя. Церковний комітет при відділі занимався чистотою і прикрасою в Церкві, а поодинокі членки беруть участь у церковнім хорі.

В приватному секторі треба згадати, що деякі членки дуже цікавляться, щоб англомовна і франкомовна преса і радіо містили інформативні і поучаючі статі про Україну взагалі, про українську спільноту в Канаді і Квебеку а спеціяльно в Монтреалі та про українські традиції, звичаї і взагалі про українське життя в Монтреалі.

Щодо фінансових пожертв то за рік відділ пожертвував 4,000.00 дол. до управи Собору Св. Софії, 500.00 дол. на Енцикльопедію Українознавства, 151.00 дол. на Колегію Св. Андрея в Вінніпегу, 30.00 дол. на Інститут Св. Володимира в Торонті, 40.00 дол. на організаційний фонд СУМК та інші пожертви наколи було потрібно. До Жіночої Ради міста Монтреалу. До Жіночої Ради міста Монкнижок, так щоб англомовний світ в Монтреалі мав більшу нагоду обзнайомитися з нами як із співгорожанами цього метропольного міста. Накінці треба згадати що відділ скільконебудь міг помагав сумківцям в різних їх імпрезах і з'їздах.

Після докладного звіту секретарки слідували звіти різних комітетів і референтур, яких було 13, з яких фінансовий звіт фінансової секретарки пані Віри Цюрко був найцікавіший, бо відзеркалював здоровий стан матеріяльного прибутку відділу. Після всіх звітів промовляла голова відділу пані Стефанія Кульба, яка перше всього висловила подяку всім членам екзекутиви за повну і віддану працю та кооперацію впродовж року, всім членкам відділу за їх добре відношення і за віддану працю, яка кожна з них віддала по змозі своїх сил. Пані Кульба також подякувала священослужителям і управі Собору Св. Софії за поради і кооперацію, яку вони дали впродовж року. Закінчуючи, вона попросила всіх членок щоб вони так само добре відношення і жертвенну працю і кооперацію дали управі, яка буде вибрана на слідуючий рік, так як вони це знаменито робили цього року під час її головства.

На зборах склали привіти: отець д-р В. Слюзар і отець І. Куташ — священослужителі Собору, пан Ярослав Кульба — голова управи Собору, пані Павло Яворський — голова Товариства Українців Самостійників, відділ Монтреал, пані М. Житинська — членка управи СУК ім. Ганни Барвінок і Володимир Гринишин — голова СУМК у Монтреалі.

На рекомендацію номінаційної комісії слідуючі пані були вибрані до управи відділу на рік 1972: Почесні голови — добр. Л. Слюзар і пані А. Колісник, уступивша голова — пані Галина Сенишин, голова — Стефанія Кульба, заступниця голови — Галина Мельник, Євгенія Підвисоцька і Оля Регуш, рекордова секретарка — Зеновія Гоменок, кореспонденційна секретарка — Марія Зимовець, фінансова секретарка — Віра Цюрко, касирка — Анна Панчук, культурно-освітний комітет — Зоя Роніш і Антоніна Малишко, референтки СУМК — Галина Мельник, Ольга Ковч і Марія Зимовець, господині — Марія Гнатів, Марія Пушкар, Текля Дребот, Йосифа Кучер і Олена Дудник, церковний комітет — Анастазія Демитрак, Марія Підкаленко, Катерина Валентин, Олена Дудник, Анна Прокопюк, Наталка Романишин, Ольга Милащук і Марія Пушкар, бібліотекарки — добр. Л. Слюзар і Володимира Маланчук, Залізний Фонд — Кароліна Савицька і Ольга Пасека, базаровий комітет — Дарина Михайлюк, Теодора Бавер, Марія Харук, Дона Роніш, Ірина Сідоренко, Анна Ґоловін і добр. Д. Куташ, а референтка базару — Євгенія Підвисоцька, відвідувачки хворих — референтки: Анастазія Твердун і добр. Л. Слюзар, добродійний комітет — Дарія Костирська і Марія Татарчук, поборювання рака Михайлина Нема, журнала „Промінь" і Фонд Н. Кобринської — Михайлина Нєма і Тетяна Сідоренко, делеґатки до КУК — Ольга Ковч і Анна Турянська і заступниці голови, делеґатки до Жіночої Ради — Марія Текела і Галина Мельник, архіву — Стефанія Головач і Ольга Регуш, телефоністки — Анастазія Твердук, Наталка Романишин, Кароліна Савицька і Марія Татарчук, Контрольна комісія — Епіфанія Савицька, Евгенія Ґросько і Ольга Ярушевська, номінаційна комісія — Олександра Мигаль і Ванда Баверчак. Після зборів подано чай і солодке, а перед тим отець І. Куташ перевів молитву.

Президія річних зборів.

МЕЛФОРТ, САСК. Відділ ім. Л. Українки

Річні Збори жіночого товариства відбулися 12 грудня 1971 року. Збори відкрила пані Вікторія Щербій і була предсідницею, секретаркою зборів була пані Євгенія Натишак.

Наш відділ складається з 17 членок і хоч нас невеличке число, одначе ми виконували нашу громадську працю вдоволяючо.

Впродовж року ми відбули 10 місячних і 1 річні збори. Для придбання фондів на наші громадські потреби ми влаштували 23 рази бінго. Одно бінго ми мали в домі старших громадян. Улаштували також дві розігравки. Членки приготовили і видали два поминальні обіди, одну поминальну перекуску, зарядили одну поминальну Службу Божу і перекску та одну похоронну перекуску.

З культурно - освітньої ділянки ми улаштували роковини 100-річчя з дня народження Лесі Українки, зорганізували два гостинні прийняття з нагоди

(Продовження на ст. 33 — обклад.)

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Юшка з городини

Потрібно:

1 салєра
1 мала петрушка
1 цибуля
1 каляфіор (малий)
1 морква
½ шкл. зеленого гороху
2 сушені гриби
кілька стручків зеленої фасольки
2 ложки масла
1 мала ложки муки
сіль, вода

Помити й почистити городину. Приставити салєру, петрушку, цибулю і гриби, щоб злегка кипіло. Розірвати каляфіор на малі китички і покроїти моркву і зелену фасольку в пасочки, дати горошок і залити дрібкою води з ложкою масла. Душити під покришкою, аж змякне, доливаючи води. Коли городина вже мяка, одна і друга, процідити росіл із городини на душену. Окремо зладити білу засмажку на ложці масла і получити з юшкою. При кінці вкинути кілька листків петрушки, дрібно посічених.

Картопля з білою підливою

Потрібно:

4 картоплі
закришка як до росолу
пів цибулі
ложочка муки
трохи молока
дві-три ложки сметани.

Помити добре щіточкою картоплю однакової величини. Приставити з закришкою, посолити і варити аж буде мяка. У міжчасі зладити таку підливу: всмажити ясно на ложці масла цибулю, посипати мукою і зробити засмажку. Залити спершу молоком, розмішати, щоб підлива була гладка і нехай покипить кілька хвилин. При кінці дати сметану, вимішати і відставити. Посолити.

Вийняти готову картоплю, скоро обібрати з лушпинки і залити на полумиску білою підливою.

Вепрова полядвиця

Потрібно на 4—6 осіб:

1½ ф. полядвиці
2 ложки муки
1 ложочка кмінку
1 цибула
4 ложки товщу
сіль, перець.

М'ясо помити й натерти мукою. Посолити, поперчити й обсипати кмином. Сильно розігріти товщ і вложити на нього м'ясо. Пекти на 400° впродовж півтори до двох годин. Коли цибуля легко прирумяниться, влити горнятко води.

Можна подавати гарячу з підливою до картоплі, або зимну до салат.

Яблука з кремом

Потрібно:

6 яблук
пів чвертки сметанки
2 яйця
1 ложочка муки
1 ложка цукру

Обібрати яблука і вивертіти серединку ножем. Виверчені яблука начинити заварюванням (конфітурою) або мігдаловою масою. Яблука уложити на пательні і додавши дрібку води, спекти у легкій рурі. Окремо зладити крем із сметанки, муки, жовтків і цукру, добре розколотити, додати шум із білків. На кінці залити яблука тим кремом і ще легко запекти.

Коржик із садовиною

Потрібно:

4 яйця
1 горнятко цукру
2 горнятка борошна (муки)
2 ф. садовини (сливи, грушки, або яблука)
порошок до печення
трохи масла і тертих сухариків.

Цілі яйця втерти з цукром. Вимішати борошно з порошком до печення і додаючи по ложці, вимішати з яйцями. Садовину обмити, яблука обібрати й покроїти на скибки, а сливки викісткувати. Коли квасні, поцукрувати.

Вимастити форму маслом і висипати булочкою. Положити на неї тісто. Верства тіста може бути тонка, бо виросте. Пекти на 350 ст. пів години.

Можна виконувати це з іншою садовиною теж. Дуже гарно виглядають зварені половинки бросквинь, коли уложити їх вниз заглибинкою і в неї покласти сушену сливку.

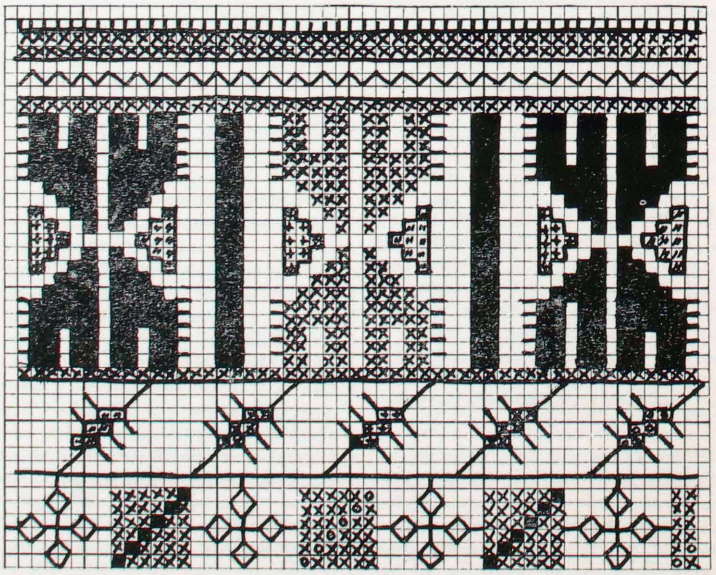

Взір з Вликої України, так званий Полуботківський. Контури обведені синьою ниткою. Краски ниток DMC:

■ синя 336
x чевона 816
o жовта 742
" зелена 895.

МЕЛФОРТ — ЗВІТ з стр. 31

набуття нового дому наших громадян, одно прощальне прийняття, один ювілей з нагоди 25-ліття подружнього життя, одне прийняття з нагоди 80-літтіх уродин. Членки нашого відділу улаштували вечір „голубців і вареників", продаж Великодного печива, спільне свячене ,обід на храм, одну весільну вечерю і День Подяки. Наші членки носили Святу Вечерю до дому Старших громадян та ходили колядувати.

Заряд відділу на 1972-гий рік: Голова — Марія Ґрипюк, заст. голови — Евдокія Кобилянська, рекорд. секретарка — Євгенія Натишак, фінан. секр. — Магда Ткачук, касирка — Катерина Фідик. Контрольна комісія — Надія Щербій і Марія Финюк. Церковний комітет — О. Шмер, В. Щербій і М. Ткачук. Господині — П. Копачівська, М. Ткачук, Ф. Король і М. Чипак.

Відділ склав жертву на місцеву церкву $945.25, на музейну фундацію $10.00 та вплатив свій річний буджет до централі.

Є. Натишак.

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОРОНТОНСЬКОГО ВІДДІЛУ КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Дня 17-го квітня 1972 р. відбулися Річні Збори Відділу Комітету Українок Канади. Зборами проводила пані Д. Темник, секретарювала пані Н. Федак.

Після молитви і вшанування померлих членів, приступлено до ділових нарад. Обширний звіт з діяльности зложила голова інж. Л. Вертипорох. В ньому з'ясувала вона многогранну працю Відділу в минулому році.

Наш Відділ співпрацював з Комітетом Українців Канади і брав активну участь у всіх його громадських ділянках праці, у демонстрації, що її влаштував Союз Українських Студентів Канади (СУСК) в обороні Валентина Мороза і ув'язнених українських інтелектуалістів. Тоді вислано телеграму - петицію до премієра Е. Труда з домаганням, щоби він в часі своєї поїздки до СССР інтервенював у совітському уряді в справі звільнення арештованих. Наш відділ брав також участь у дальших акціях Комітету Українців Канади в цій справі та брав участь у демонстрації проти відвідин Косигіна, що відбулася перед будинком Наукового Центру в Торонті.

Під патронатом нашого Відділу „Драматичний Ансамбль Заграва" поставив драматичну поему „Бояриня" на пошану 100-річчя з дня народження Лесі Українки та під нашим патронатом відбувся також концерт нашої відомої оперної співачки Ірі Маланюк.

На Золотому Ювілеї Українського Вільного Університету (УВУ) наш Відділ був одним із почесних Патронів. Ми мали своїх представниць на імпрезах інших громадських організацій як пр. на релігійно-національні маніфестації, що відбулася під кличем „В Патріярхаті Єдність Церкви і Народу" та бенкет з нагоди Конгресу Українців Католиків.

Під час З'їзду Відділів КУК Східньої Канади, голова Відділу пані інж. Л. Вертипорох виголосила доповідь про „Вклад Жіночих Організацій для плекання української культури в Канаді". На Конгресі Українців Канади, який відбувся в жовтні 1971 р. в Вінніпегу, пані Вертипорох поставила внесок, щоб для тривкого вшанування 100-річчя від дня народження Лесі Українки спорудити їй пам'ятник — можливо в Торонті. Внесок цей прийнято.

На посвяченні пам'ятника Тарасові Шевченкові і імпрезах „Тижня Культури" в Буенос-Айрес, наш Відділ репрезентували дві делегатки: пані Л. Вертипорох і Зоя Плітас, які опісля здавали обширний звіт із своєї поїздки перед численно зібраною публікою.

Дня 13 лютого наш Відділ влаштував традиційне „Свято на пошану Героїнь". Ця імпреза була успішна під оглядом мистецьким і фінансовим.

Ми співпрацювали з „Комюніті Фолкс Арт Кансіл", що його очолює п. Л. Косар і брали участь в імпрезах „Каравани". Наші представниці пані: Л. Вертипорох і Г. Ганьківська увійшли до комісії народнього мистецтва в Торонті, що її під цю пору очолює пані Льомбарті (Фінка) і ми взяли участь у найновішому проєкті для ознайомлення студентів каледжів зі строями етнічних груп. Нас репрезентувала панна М. Клюфас в полтовському строю в каледжах Сенека і Гамбер. Також взяли ми участь у щорічному показі Великодних Столів" у фоає нового ратушу.

У зв'язку з проєктом побудови пам'ятника Лесі Українці ми комунікувалися з паном радним В. Бойчуком і дістали відповідь, що можливо є дістати від міста площу під будову в околиці Гай Парку.

З наших більших грошевих пожертв (з переведеної збірки) ми передали суму 195.00 дол. на Видавничий фонд ОПДЛ, 100.00 дол. на спорудження пам'ятника Т. Шевченкові в Буенос Айрес і 100.00 дол. для Відділу КУК на кошти зв'язані з „Публичним Слідством" і обороною арештованих під час демонстрації.

Після звіту голови, звітували інші члени управи, які подали в детайлях звідомлення про свою працю.

По короткій дискусії над звітами, голова Контрольної Комісії відчитала звіт Контрольної Комісії, в якому дала велике признання уступаючій управі за пророблену працю і поставила внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі.

Відтак приступлено до вибору нової управи. Голова номінаційної комісії запропонувала листу членів нової управи. До нової управи увійшли слідуючі пані: інж. Леоніда Вертипорох — голова, д-р Віра Кос — перша заступниця, Софія Процїв — друга заст., Галина Федак — рекордова секретарка, Ярослава Винницька — кореспонденційна і пресова секретарка, Ольга Станько — англомовна секретарка, Левка Романик — скарбник, С. Церковник — реф. архіву, Ганна Ганьківська — голова Контрольної комісії — Анна Браєр — член, М. Колодій — член. Культ-освітна і імпрезова референтура: добр. А. Ференців, голова, Ірена Кривенюк, А. Ковальчук, К. Кривоус, Ірина Шумська-Мороз, А. Рурик, М. Лантух, О. Мороз.

Представниці до Комюніті Фолкс Арт: інж. Л. Вертипорох і Г. Ганьківська. Зв'язкові: К. Кривоус і К. Кравець.

Ярослава Винницька,
пресова референтка.

СПРОСТУВАННЯ —

У журналі „Промінь" з м. серпень-вересень, на останній сторінці обкладинки, у розділі „Індивідуальні пожертви" надруковано — Софія Семенців, Ошава — $2.00, Анастасія Тимочко, Ошава — $5.00.

Має бути: Софія Семенців — $5.00, Анастасія Тимочко — $2.00.

За помилку перепрошуємо.

Адміністрація.

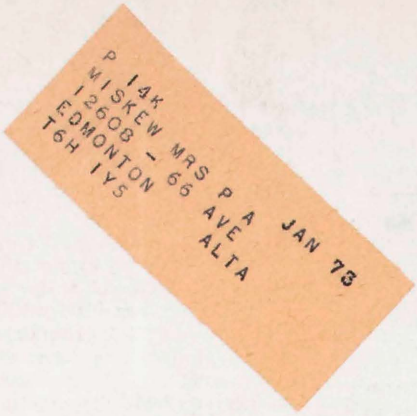

Учителі – Виховники – Родичі

Щойно вийшла з друку нова підручна книга

„УКРАЇНА — ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ДЛЯ МОЛОДІ"

Видано її заходами Об'єднання Православних Сестрицтв у США. за редакцією

Людмили Івченко-Коваленко

Про цю працю, про її підготовку багато писала українська преса. І це вправді цінна підручна книга для кожного українського дому, а вже зокрема для такого, де виховуються діти і молодь.

Є це багато ілюстрований підручник-енциклопедія, в якій знаходяться такі розділи: географія, археологія, історія, література, театр, музика, образотворче мистецтво, народне мистецтво, архітектура, наука і техніка, сільське господарство, промисловість, заповідники та інше.

Енциклопедія видана на добрім папері, в полотняній мистецькій оправі, великого формату. Стор. 271. Ціна $15.00 американських.

Замовляти:

Mrs. A. SELEPYNA
680 Stuyvesant Ave.,
Irvington, N. J. 47111, USA.

НОВИЙ КОЛЬОРОВИЙ ПОРТРЕТ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Розміром 14x19 в натуральній і зеленаво-синій барвах, спеціяльно виданий у 100-ліття народин поетки, надається для заль, шкільних кляс, інституцій, бібліотек та бюр — роботи мистця **Галини Когуської.**

Ціна $3.00 з пересилкою.

Замовлення разом з переказом посилати на адресу:

Mrs. N. Kohuska
P. O. Box 3551 Sta B.
Winnipeg 4, Man. Canada.

ТРИ СИЛЬВЕТКИ

В цій книжці широко описано про життя і творчий шлях Марка Вовчка, Л. Українки і О. Кобилянської. Поручуємо „Три сильветки для прочитання членкам, для тих, що будуть готовити реферати, для спільного читання на вечорах.

Цю книжку опрацював кілька років тому проф. Леонід Білецький. До редакції „Промінь" звертаються поодинокі читачі за інформаціями за подібними матеріялами. Щиро поручаємо її всім зацікавленим

Ціна її $1.50.

Замовляйте

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
℅ A25 11024 - 8 Ave.
Edmonton, Alberta T6G 0T2.

НА КРИЛАХ ПІСЕНЬ

Ви можете набути в нас збірник пісень на слова Лесі Українки, ювілейне видання Союзу Українок Канади. Пісні зібрали й упорядкували: Петро Пауш і Анна Ференсів (добр.).

Збірник містить ноти на 27 пісень. Музика різних композиторів: С. Рудича, Ю. Іщенка, С. Яременка, Я. Степового, О. Колісниченка, В. Кирейка, Ю. Рожавської, Д. Січинського, М. Дремлюги, М. Жербіна, А. Лазаренка, Т. Сидоренко-Малюкова, М. Лисенка, К. Стеценка, Г. Гембери, І. Білогруда, Г. Майбороди .Біографічний нарис про поетку — Л. Хорош-Ґреґорі. Мистецьке оформлення — Дарія Бродгед.

Видано на дорогім папері, в полотняній синій обкладинці. Стор. 112, Ціна $10.00.

Замовлення посилати:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
℅ A25 11024 - 8 Ave.
Edmonton, Alberta T6G 0T2.

Маю до збуту взірець вишиваної хрестиками молитви „ОТЧЕ НАШ".

Вишита молитва є відповідна для дому або залі.

Ціна одного примірника .25 ц. з пересилкою.

Писати на адресу:

Mrs. O. SENCHUK,
1625 Cadillac Street,
Windsor 15, Ont.